

Tento dokument slúži čisto na potrebu dokumentácie a inštitúcie nenesú nijakú zodpovednosť za jeho obsah

► **B** **NARIADENIE EURÓPSKEHO PARLAMENTU A RADY (ES) č. 1905/2006**
z 18. decembra 2006,
ktorým sa ustanovuje nástroj financovania rozvojovej spolupráce
(Ú. v. EÚ L 378, 27.12.2006, s. 41)

Zmenené a doplnené:

		Úradný vestník		
		Č.	Strana	Dátum
► <u>M1</u>	Nariadenie Komisie (ES) č. 960/2009 zo 14. októbra 2009	L 270	8	15.10.2009
► <u>M2</u>	Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 1339/2011 z 13. decembra 2011	L 347	30	30.12.2011
► <u>M3</u>	Nariadenie Európskeho Parlamentu a Rady (EÚ) č. 1341/2011 z 13. decembra 2011	L 347	34	30.12.2011

**NARIADENIE EURÓPSKEHO PARLAMENTU A RADY (ES)
č. 1905/2006**

z 18. decembra 2006,

ktorým sa ustanovuje nástroj financovania rozvojovej spolupráce

EURÓPSKY PARLAMENT A RADA EURÓPSKEJ ÚNIE,

so zreteľom na Zmluvu o založení Európskeho spoločenstva, a najmä na jej článok 179 ods. 1,

so zreteľom na návrh Komisie,

konajúc v súlade s postupom ustanoveným v článku 251 zmluvy ⁽¹⁾,

keďže:

- (1) Navrhuje sa nový rámec plánovania a poskytovania pomoci, aby sa zvýšila účinnosť vonkajšej pomoci Spoločenstva. Nariadením Rady (ES) č. 1085/2006 ⁽²⁾ sa ustanovuje nástroj predvstupovej pomoci (IPA) Spoločenstva kandidátskym a potenciálnym kandidátskym krajinám. Nariadením (ES) č. 1638/2006 ⁽³⁾, ktorým sa ustanovujú všeobecné ustanovenia zriaďujúce Nástroj európskeho susedstva a partnerstva (ENPI). Nariadením Rady (ES) č. 1934/2006 ⁽⁴⁾ sa ustanovuje finančný nástroj pre spoluprácu s industrializovanými krajinami a územiami a inými krajinami a územiami s vysokými príjmami. Nariadením (ES) č. 1717/2006 ⁽⁵⁾ sa ustanovuje nástroj stability. Nariadením (ES) č. .../2007 ^(*) sa ustanovuje nástroj spolupráce v oblasti jadrovej bezpečnosti. Nariadením (ES) č. 1889/2006 ⁽⁶⁾ sa ustanovuje nástroj financovania na podporu demokracie a ľudských práv vo svete. Nariadenie Rady (ES) č. 1257/96 ⁽⁷⁾ sa týka humanitárnej pomoci. Týmto nariadením sa ustanovuje nástroj financovania rozvojovej spolupráce, ktorý poskytuje priamu podporu politike Spoločenstva v oblasti rozvojovej spolupráce.

⁽¹⁾ Stanovisko Európskeho parlamentu z 18. mája 2006 (zatiaľ neuverejnené v úradnom vestníku) a Spoločná pozícia Rady z 23. októbra 2006 (zatiaľ neuverejnená v úradnom vestníku) a pozícia Európskeho parlamentu z 12. decembra 2006 (zatiaľ neuverejnená v úradnom vestníku).

⁽²⁾ Ú. v. EÚ L 210, 31.7.2006, s. 82.

⁽³⁾ Ú. v. EÚ L 310, 9.11.2006, s. 1.

⁽⁴⁾ Ú. v. EÚ L 405, 30.12.2006, s. 40.

⁽⁵⁾ Ú. v. EÚ L 327, 24.11.2006, s. 1.

^(*) Toto nariadenie bude prijaté neskôr.

⁽⁶⁾ Ú. v. EÚ L 386, 29.12.2006, s. 1.

⁽⁷⁾ Ú. v. ES L 163, 2.7.1996, s. 1. Nariadenie zmenené a doplnené nariadením Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 1882/2003 (Ú. v. EÚ L 284, 31.10.2003, s. 1).

▼B

- (2) Spoločenstvo uskutočňuje politiku rozvojovej spolupráce zameranú na dosiahnutie cieľov v oblasti zmiernenia chudoby, dosiahnutia trvalo udržateľného hospodárskeho a sociálneho rozvoja a na plynulé a postupné začlenenie rozvojových krajín do svetového hospodárstva.
- (3) Spoločenstvo uskutočňuje politiku spolupráce, ktorá podporuje spoluprácu, partnerstvá a spoločné podniky medzi hospodárskymi aktérmi Spoločenstva a partnerských krajín a regiónov a ktorá podporuje dialóg medzi politickými, hospodárskymi a sociálnymi partnermi v príslušných odvetviach.
- (4) Politika Spoločenstva v oblasti rozvojovej spolupráce a jeho medzinárodná činnosť sú zamerané na dosiahnutie rozvojových cieľov milénia (RCM) ako napríklad odstránenie extrémnej chudoby a hladu, ktoré prijalo Valné zhromaždenie Organizácie Spojených národov 8. septembra 2000, a na dosiahnutie hlavných rozvojových cieľov a zásad, ktoré Spoločenstvo a jeho členské štáty prijali v rámci Organizácie Spojených národov (OSN) a iných príslušných medzinárodných organizácií v oblasti rozvojovej spolupráce.
- (5) V záujme jednotnosti politiky v oblasti rozvoja je dôležité, aby iné ako rozvojové politiky Spoločenstva pomáhali rozvojovým krajinám v ich úsilí o dosiahnutie RCM v súlade s článkom 178 Zmluvy o založení Európskeho spoločenstva.
- (6) Politické prostredie zaručujúce mier a stabilitu, dodržiavanie ľudských práv, základné slobody, demokratické zásady, právny štát, dobrú správu vecí verejných a rodovú rovnosť je základom dlhodobého rozvoja.
- (7) Silné a trvalo udržateľné hospodárske politiky sú základným predpokladom rozvoja.
- (8) Členovia Svetovej obchodnej organizácie (WTO) sa na 4. ministerskej konferencii v Dohe zaviazali vyzdvihnúť obchod v rozvojových stratégiách a poskytnúť technickú pomoc a pomoc pri budovaní kapacít súvisiacu s obchodom, ako aj prijať potrebné opatrenia, aby sa uľahčil transfer technológií prostredníctvom obchodu a pre obchod, aby sa zlepšil vzťah medzi priamymi zahraničnými investíciami a obchodom a vzájomné prepojenie obchodu a životného prostredia a aby pomohli rozvojovým krajinám podieľať sa na nových obchodných rokovaniach a vykonávať ich výsledky.
- (9) Spoločné vyhlásenie Rady a zástupcov vlád členských štátov na zasadnutí Rady, Európskeho parlamentu a Komisie o rozvojovej politike Európskej únie 2005: „Európsky konsenzus“⁽¹⁾ z 20. decembra 2005 a všetky jeho neskoršie úpravy predstavuje základný rámec akcie Spoločenstva v oblasti rozvoja. Toto vyhlásenie by malo usmerňovať plánovanie a vykonávanie rozvojovej pomoci a stratégií spolupráce.

⁽¹⁾ Ú. v. EÚ C 46, 24.2.2006, s. 1.

▼B

- (10) Rozvojová spolupráca by sa mala vykonávať prostredníctvom geografických a tematických programov. Geografické programy by mali podporovať rozvoj krajín a regiónov Latinskej Ameriky, Ázie, Strednej Ázie, Blízkeho východu a Južnej Afriky a posilňovať spoluprácu s nimi.
- (11) Spoločenstvo a jeho členské štáty uzavreli s niektorými z týchto partnerských krajín a regiónov dohody o partnerstve a spolupráci s cieľom výrazným spôsobom prispieť k dlhodobému rozvoju partnerských krajín a k blahobytu ich obyvateľov. Základnými prvkami týchto dohôd o partnerstve a spolupráci sú spoločné a všeobecné hodnoty, konkrétne dodržiavanie a podpora ľudských práv a základných slobôd, demokratických zásad a právneho štátu. V tejto súvislosti by sa mala venovať pozornosť aj právu na slušnú prácu a právam osôb so zdravotným postihnutím. Udržiavanie a prehľbovanie dvojstranných vzťahov medzi Spoločenstvom a partnerskými krajinami a konsolidácia viacstranných inštitúcií sú dôležité faktory, ktoré výrazne prispievajú k vytvoreniu rovnováhy vo svetovej ekonomike a k jej rozvoju, ako aj dôležité faktory na posilnenie úlohy a miesta Spoločenstva a partnerských krajín a regiónov vo svete.
- (12) Hoci tematické programy by mali pomáhať najmä rozvojovým krajinám, dve oprávnené krajiny rovnako ako zámorské krajiny a územia, ktorých charakteristiky nespĺňajú požiadavky vymedzené pre príjemcov oficiálnej rozvojovej pomoci (ODA) z Výboru pre rozvojovú pomoc Organizácie pre hospodársku spoluprácu a rozvoj (OECD/DAC) a na ktoré sa vzťahuje článok 2 ods. 4 druhý pododsek prvá zarážka by mali byť oprávnené zúčastniť sa ich za podmienok uvedených v tomto nariadení. Spoločenstvo by malo financovať tematické programy v krajinách, regiónoch a na územiach oprávnených na pomoc v rámci geografického programu ustanoveného v tomto nariadení, na pomoc podľa nariadenia (ES) č. 1638/2006, alebo na geografickú spoluprácu v súlade s Európskym rozvojovým fondom (ERF). Rozhodnutie Rady 2001/822/ES z 27. novembra 2001 o pridružení zámorských krajín a území k Európskemu spoločenstvu („rozhodnutie o pridružení zámoria“) ⁽¹⁾, uplatniteľné do 31. decembra 2011, ustanovuje podmienky oprávnenosti zámorských krajín a území na tematické činnosti rozvojovej pomoci financované zo všeobecného rozpočtu Európskej únie, ktoré týmto nariadením nie sú dotknuté.

⁽¹⁾ Ú. v. ES L 314, 30.11.2001, s. 1.

▼B

- (13) Tematické programy by mali poskytovať jasnú pridanú hodnotu a dopĺňať programy geografickej povahy, ktoré tvoria hlavný rámec spolupráce Spoločenstva s tretími krajinami. Rozvojová pomoc poskytovaná prostredníctvom tematických programov by mala dopĺňať geografické programy uvedené v tomto nariadení a v nariadení (ES) č. 1638/2006 a spoluprácu v rámci ERF. Tematické programy zahŕňajú konkrétnu oblasť činnosti významnú pre skupinu partnerských krajín bez konkrétneho geografického vymedzenia alebo činnosti spolupráce zamerané na rôzne regióny alebo skupiny partnerských krajín, alebo medzinárodnú operáciu, ktorá nie je geograficky vymedzená. Taktiež zohrávajú dôležitú úlohu pri rozvoji vonkajšieho rozmeru politik Spoločenstva a pri zabezpečovaní odvetvovej ucelenosti a viditeľnosti.

- (14) Tematické programy by mali podporovať akcie v oblasti ľudského a sociálneho rozvoja, životného prostredia a trvalo udržateľného hospodárenia s prírodnými zdrojmi, a to aj v súvislosti s energetikou, neštátnymi subjektmi a miestnymi orgánmi, potravinovou bezpečnosťou, migráciou a azylom. Obsah tematických programov bol pripravený na základe zodpovedajúcich oznámení Komisie Európskemu parlamentu a Rade.

- (15) Tematický program pre životné prostredie a trvalo udržateľné hospodárenie so zdrojmi vrátane energie by mal okrem iného podporovať medzinárodné environmentálne riadenie a environmentálnu politiku Spoločenstva a politiku energetiky v zahraničí.

- (16) Tematický program v oblasti migrácie a azylu by mal prispieť k dosiahnutiu cieľa uvedeného v záveroch zo zasadnutia Európskej rady v Bruseli z 15. a 16. decembra 2005, a ktorým je zintenzívniť finančnú pomoc Spoločenstva v oblastiach súvisiacich s migráciou vo vzťahoch Spoločenstva s tretími krajinami.

- (17) Politika Spoločenstva v oblasti potravinovej bezpečnosti sa vyvinula smerom k podpore rozsiahlych stratégií potravinovej bezpečnosti na vnútroštátnej, regionálnej a celosvetovej úrovni, čím sa využívanie potravinovej pomoci obmedzuje na humanitárne a potravinové krízy a zabraňuje sa narúšaniu miestnej výroby a trhov. Táto politika však musí zohľadňovať špecifickú situáciu krajín, ktoré sú štrukturálne slabé a vo veľkej miere závislé od podpory pre potravinovú bezpečnosť, aby sa zabránilo prudkému zníženiu objemu pomoci Spoločenstva týmto krajinám.

- (18) V súlade so závermi Rady z 24. mája 2005 by sa mali podporovať akcie na zlepšenie reprodukčného a sexuálneho zdravia v rozvojových krajinách a na zabezpečenie dodržiavania súvisiacich práv; mala by sa poskytnúť finančná pomoc a potrebné odborné znalosti s cieľom podporiť holistický prístup k reprodukčnému a sexuálnemu zdraviu a uznanie s ním súvisiacich práv vymedzených v akčnom programe medzinárodnej konferencie o populácii a rozvoji (ICPD) vrátane bezpečného materstva a všeobecného prístupu ku komplexnej ponuke bezpečnej a spoľahlivej starostlivosti a službám v oblasti reprodukčného a sexuálneho zdravia. Pri prijímaní opatrení v oblasti spolupráce sa musia nekompromisne dodržať rozhodnutia prijaté na ICPD, ak sú relevantné.

▼B

- (19) V nadväznosti na nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 266/2006 z 15. februára 2006, ktorým sa ustanovujú sprievodné opatrenia pre krajiny protokolu o cukre, nepriaznivo ovplyvnené reformou režimu EÚ v sektore cukru ⁽¹⁾, by sa mala poskytnúť pomoc aj krajinám AKT, ktoré sú krajinami protokolu o cukre, nepriaznivo ovplyvneným reformou spoločného trhu s cukrom a cieľom tejto pomoci by mala byť podpora procesu prispôsobenia sa týchto krajín reforme.
- (20) Podľa vyhlásenia o účinnosti pomoci prijatého na Fóre na vysokej úrovni o účinnosti pomoci, ktoré sa konalo 2. marca 2005 v Paríži, je pri vykonávaní rozvojovej politiky Spoločenstva na zabezpečenie ucelenosti a relevantnosti pomoci a súčasné zníženie nákladov partnerských krajín nutná vyššia účinnosť pomoci, lepšia komplementárnosť, harmonizácia, zosúladenosť a koordinácia postupov medzi Spoločenstvom a jeho členskými štátmi, ako aj vo vzťahu k iným darcom a aktérom v oblasti rozvoja.
- (21) V záujme dosiahnutia cieľov tohto nariadenia je potrebné uplatňovať diferencovaný prístup, ktorý závisí od okolností a potrieb rozvoja a poskytuje partnerským krajinám alebo regiónom osobitné, prispôbované programy vychádzajúce z ich potrieb, stratégií, priorít a zdrojov.
- (22) Kľúčom k úspechu rozvojových politík je prevzatie iniciatívy partnerských krajín v oblasti rozvojových stratégií, a preto by sa mala podporovať čo najväčšia angažovanosť všetkých sfér spoločnosti, vrátane osôb so zdravotným postihnutím a iných zraniteľných skupín. S cieľom zabezpečiť účinnosť a transparentnosť a povzbudiť krajiny k prevzatiu iniciatívy by mali byť stratégie spolupráce a vykonávacie postupy darcov v čo najväčšej miere zosúladené so stratégiami a postupmi partnerských krajín.
- (23) Vzhľadom na potrebu zabezpečiť účinné prepojenie humanitárnej pomoci a dlhodobej rozvojovej pomoci by sa podľa tohto nariadenia v zásade nemali financovať opatrenia, ktoré sú oprávnené podľa nariadenia (ES) 1717/2006, s výnimkou prípadov, keď je potrebné zabezpečiť kontinuitu spolupráce z krízových na stabilné podmienky rozvoja.
- (24) Uvoľňovanie podmienok poskytovania pomoci v súlade s najlepšimi postupmi OECD/DAC je kľúčovým faktorom zvýšenia hodnoty pomoci a posilnenia budovania miestnych kapacít. Pravidlá účasti na verejných súťažiach a pravidlá udeľovania grantov, ako aj pravidlá pôvodu dodávok by sa mali stanoviť v súlade s najnovším vývojom v oblasti uvoľňovania podmienok poskytovania pomoci.

⁽¹⁾ Ú. v. EÚ L 50, 21.2.2006, s. 1.

▼B

- (25) Pomoc by sa mala spravovať v súlade s pravidlami vonkajšej pomoci uvedenými v nariadení Rady (ES, Euratom) č. 1605/2002 z 25. júna 2002 o rozpočtových pravidlách, ktoré sa vzťahujú na všeobecný rozpočet Európskych spoločenstiev ⁽¹⁾ s náležitými ustanoveniami na zabezpečenie ochrany finančných záujmov Spoločenstva. Malo by sa pokračovať v úsilí o lepšie vykonávanie rozvojovej spolupráce, aby sa dosiahla vhodná rovnováha medzi pridelenými finančnými prostriedkami a absorpčnou kapacitou a aby sa znížil počet nesplnených záväzkov.
- (26) Týmto nariadením sa ustanovuje na obdobie rokov 2007 – 2013 finančné krytie, ktoré predstavuje základný odkaz v zmysle bodu 37 Medziinštitucionálnej dohody zo 17. mája 2006 uzavretej medzi Európskym parlamentom, Radou a Komisiou o rozpočtovej disciplíne a riadnom finančnom hospodárení ⁽²⁾.
- (27) Opatrenia potrebné na vykonanie tohto nariadenia by sa mali prijať v súlade s rozhodnutím Rady 1999/468/ES z 28. júna 1999, ktorým sa ustanovujú postupy pre výkon vykonávacích právomocí prenesených na Komisiu ⁽³⁾. Programové dokumenty a niektoré vykonávacie opatrenia by sa mali prijať riadiacim postupom.
- (28) Keďže Ciele tohto nariadenia, a to spolupráca s rozvojovými krajinami, územiami a regiónmi, ktoré nie sú členskými štátmi Spoločenstva a nie sú oprávnené na pomoc Spoločenstva podľa nariadenia (ES) č. 1085/2006 (IPA), alebo podľa nariadenia (ES) č. 1638/2006, nie je možné uspokojivo dosiahnuť na úrovni členských štátov ale z dôvodu rozsahu akcie ich možno lepšie dosiahnuť na úrovni Spoločenstva, môže Spoločenstvo prijať opatrenia v súlade so zásadou subsidiarity podľa článku 5 zmluvy. V súlade so zásadou proporcionality podľa uvedeného článku toto nariadenie neprekračuje rámec nevyhnutný na dosiahnutie týchto cieľov.
- (29) V dôsledku tohto nariadenia je potrebné zrušiť súčasný súbor nariadení na účely reštrukturalizácie nástrojov vonkajšej akcie, najmä v oblasti rozvojovej spolupráce,

PRIJALI TOTO NARIADENIE:

Článok 1

Celkový účel a rozsah pôsobnosti

1. Spoločenstvo financuje opatrenia zamerané na podporu spolupráce s rozvojovými krajinami, územiami a regiónmi, ktoré sú uvedené na zozname príjemcov pomoci Výboru pre rozvojovú pomoc Organizácie pre hospodársku spoluprácu a rozvoj (OECD/DAC) a ktoré sú uvedené v prílohe I (ďalej len „partnerské krajiny a regióny“). Komisia prílohu I mení a dopĺňa v súlade s pravidelnými revíziami zoznamu príjemcov pomoci vykonávanými OECD/DAC a informuje o tom Európsky parlament a Radu.

⁽¹⁾ Ú. v. ES L 248, 16.9.2002, s.1.

⁽²⁾ Ú. v. EÚ C 139, 14.6.2006, s. 1.

⁽³⁾ Ú. v. ES L 184, 17.7.1999, s. 23. Rozhodnutie zmenené a doplnené rozhodnutím 2006/512/ES (Ú. v. EÚ L 200, 22.7.2006, s. 11).

▼B

2. Spoločenstvo financuje tematické programy v krajinách, územiach a regiónoch oprávnených na pomoc podľa geografického programu tohto nariadenia uvedeného v článkoch 5 až 10, na pomoc podľa nariadenia (ES) č. 1638/2006, alebo na geografickú spoluprácu v rámci Európskeho rozvojového fondu (ERF).

3. Na účely tohto nariadenia je pojem región vymedzený ako geografický celok, ktorý zahŕňa viac ako jednu rozvojovú krajinu.

HLAVA I**CIELE A VŠEOBECNÉ ZÁSADY***Článok 2***Ciele**

1. Základným a všeobecným cieľom spolupráce podľa tohto nariadenia je odstránenie chudoby v partnerských krajinách a regiónoch v kontexte trvalo udržateľného rozvoja, ako aj plnenie rozvojových cieľov milénia (RCM), podpora demokracie, dobrej správy vecí verejných a dodržiavania ľudských práv a právneho štátu. V súlade s týmto cieľom spolupráca s partnerskými krajinami a regiónmi:

- upevňuje a podporuje demokraciu, právny štát, ľudské práva a základné slobody, dobrú správu vecí verejných, rodovú rovnosť a súvisiace nástroje medzinárodného práva,
- posilňuje trvalo udržateľný politický, hospodársky, sociálny a environmentálny rozvoj partnerských krajín a regiónov, a to najmä tých, ktoré sú najviac znevýhodnené,
- podporuje ich plynulé a postupné začlenenie do svetového hospodárstva,
- prispieva k vypracovaniu medzinárodných opatrení na ochranu a zlepšovanie kvality životného prostredia a trvalo udržateľné hospodárenie s celosvetovými prírodnými zdrojmi, aby sa zabezpečil trvalo udržateľný rozvoj, vrátane riešenia otázky zmeny klímy a straty biodiverzity, a
- posilňuje vzťah medzi Spoločenstvom a partnerskými krajinami a regiónmi.

2. Spolupráca Spoločenstva podľa tohto nariadenia dodržiava záväzky a ciele v oblasti rozvojovej spolupráce, ktoré Spoločenstvo prijalo v rámci Organizácie Spojených národov (OSN) a ďalších príslušných medzinárodných organizácií v oblasti rozvojovej spolupráce.

3. Rozvojová politika Spoločenstva podľa hlavy XX zmluvy je právnym rámcom spolupráce s partnerskými krajinami a regiónmi. Spoločné vyhlásenie Rady a zástupcov vlád členských štátov na zasadnutí Rady, Európskeho parlamentu a Komisie o rozvojovej politike Európskej únie: „Európsky konsenzus“ z 20. decembra 2005 a všetky jeho neskoršie úpravy poskytuje všeobecný rámec, usmernenia a ciele pre usmerňovanie vykonávania spolupráce Spoločenstva s partnerskými krajinami a regiónmi podľa tohto nariadenia.

▼B

4. Opatrenia uvedené v článku 1 ods. 1 sa navrhnu tak, aby spĺňali kritériá pre oficiálnu rozvojovú pomoc (ODA), ktoré ustanovil OECD/DAC.

Programy uvedené v článku 1 ods. 2 sa navrhnu tak, aby spĺňali kritériá pre ODA, ktoré ustanovil Výbor pre rozvojovú pomoc OECD/DAC, s výnimkou prípadov, keď:

— charakteristika prijímateľa vyžaduje iný postup, alebo

— program vykonáva globálnu iniciatívu, prioritu politiky Spoločenstva alebo medzinárodnú povinnosť alebo záväzok Spoločenstva podľa článku 11 ods. 2 a opatrenie by vzhľadom na svoju povahu tieto kritéria nespĺnilo.

Minimálne 90 % výdavkov, s ktorými sa počíta v rámci tematických programov, sa navrhne tak, aby spĺňali kritériá pre ODA, ktoré ustanovil OECD/DAC, bez toho, aby bol dotknutý článok 2 ods. 4 druhý pododsek prvá zarážka.

5. Pomoc Spoločenstva podľa tohto nariadenia sa nepoužíva na financovanie obstarávania zbraní alebo streľiva ani na operácie vojenského alebo obranného charakteru.

6. Opatrenia, na ktoré sa vzťahuje nariadenie (ES) č. 1717/2006, a najmä jeho článok 4, a ktoré sú oprávnené na financovanie podľa uvedeného nariadenia, sa v zásade nefinancujú podľa tohto nariadenia s výnimkou prípadov, keď je potrebné zabezpečiť kontinuitu spolupráce pri prechode od krízových na stabilné podmienky rozvoja.

Bez toho, aby bola dotknutá potreba zaručiť kontinuitu spolupráce pri prechode od krízových k stabilným podmienkam rozvoja, opatrenia, na ktoré sa vzťahuje nariadenie (ES) č. 1257/96 a ktoré sú oprávnené na financovanie podľa uvedeného nariadenia, sa nefinancujú podľa tohto nariadenia.

Článok 3

Všeobecné zásady

1. Spoločenstvo je založené na hodnotách demokracie, právneho štátu, dodržiavania ľudských práv a základných slobôd a prostredníctvom dialógu a spolupráce sa usiluje rozvíjať a posilňovať oddanosť voči týmto hodnotám v partnerských krajinách a regiónoch.

2. Pri vykonávaní tohto nariadenia sa uplatňuje diferencovaný prístup, ktorý závisí od okolností a potrieb rozvoja, aby sa partnerským krajinám alebo regiónom poskytla osobitná, prispôbená forma spolupráce vychádzajúca z ich potrieb, stratégií, priorít a zdrojov.

Najmenej rozvinuté krajiny a krajiny s nízkym príjmom dostanú prednosť z hľadiska rozdeľovania celkových zdrojov, aby sa dosiahli RCM. Náležitá pozornosť sa venuje podpore chudobných vrstiev v krajinách so stredným príjmom, najmä v krajinách s nižším stredným príjmom, z ktorých mnohé čelia podobným problémom ako krajiny s nízkym príjmom.

3. Do všetkých programov by sa mali začleniť tieto multitematické otázky: podpora ľudských práv, rodová rovnosť, demokracia, dobrá správa vecí verejných, práva detí a domorodých obyvateľov, trvalá udržateľnosť životného prostredia a boj proti HIV/AIDS. Osobitná pozornosť by sa tiež mala venovať posilňovaniu právneho štátu, zlepšovaniu prístupu k spravodlivosti a podpore občianskej spoločnosti, ako aj presadzovaniu dialógu, participácie a zmierenia a budovaniu inštitúcií.

▼B

4. Spoločenstvo vo všetkých politikách, ktoré by mohli ovplyvniť partnerské krajiny a regióny, zohľadní ciele ustanovené v hlave XX zmluvy a v článku 2 tohto nariadenia. Pri opatreniach financovaných podľa tohto nariadenia sa Spoločenstvo taktiež snaží zabezpečiť súlad s ostatnými oblasťami svojej vonkajšej akcie. Tento súlad sa zabezpečí pri formulovaní politik, strategickom plánovaní a pri plánovaní a vykonávaní opatrení.

5. Spoločenstvo a členské štáty zlepšia koordináciu a komplementárnosť svojich politik v oblasti rozvojovej spolupráce reagovaním na priority partnerských krajín a regiónov na úrovni jednotlivých krajín a regiónov. Politika Spoločenstva v oblasti rozvojovej spolupráce by mala dopĺňať politiky členských štátov.

6. Komisia a členské štáty sa usilujú o pravidelnú a častú výmenu informácií, a to aj s inými darcami, a o podporu lepšej koordinácie a komplementárnosti darcov vytváraním spoločných viacročných plánov založených na stratégiách na zmierňovanie chudoby partnerských krajín alebo podobných stratégiách a vlastných rozpočtových postupov partnerských krajín, vytváraním spoločných vykonávacích mechanizmov vrátane spoločnej analýzy, organizovaním spoločných darcovských misií a využívaním mechanizmov spolufinancovania.

7. Spoločenstvo a členské štáty v rámci svojich právomocí podporujú viacstranný prístup k celosvetovým výzvam a posilňujú spoluprácu s viacstrannými a regionálnymi organizáciami a orgánmi, ako sú napríklad medzinárodné finančné inštitúcie, agentúry, fondy a programy OSN a iní dvojstranní darcovia.

8. Spoločenstvo podporuje účinnú spoluprácu s partnerskými krajinami a regiónmi v súlade s najlepšimi medzinárodnými postupmi. Podporuje:

- a) rozvojový proces, ktorý vedie a iniciuje partnerská krajina. Spoločenstvo čoraz viac zosúladzuje svoju podporu s vnútroštátnymi rozvojovými stratégiami, reformnými politikami a postupmi partnerov. Spoločenstvo prispieva k posilneniu procesu obojstrannej zodpovednosti medzi partnerskými vládami a darcami a podporuje miestne odborné znalosti a miestnu zamestnanosť;
- b) začleňujúce a participatívne stratégie rozvoja a široké zapojenie všetkých častí spoločnosti do procesu rozvoja a do vnútroštátneho dialógu vrátane politického dialógu;
- c) metódy a nástroje účinnej spolupráce ustanovené v článku 25 v súlade s najlepšimi postupmi OECD/DAC, prispôbené osobitným okolnostiam každej partnerskej krajiny alebo regiónu, so zameraním na programové prístupy, na predvídateľné financovanie pomoci, rozvoj a využívanie systémov jednotlivých krajín a na výsledkovo orientované stratégie rozvoja v prípade potreby vrátane cieľov a ukazovateľov RCM;
- d) zlepšenie vplyvu politik a plánovania prostredníctvom koordinácie a zosúladenia darcov, aby sa obmedzilo prekryvanie a duplicita, zlepšila komplementárnosť a podporili sa darcovské iniciatívy. Koordinácia sa uskutočňuje v partnerských krajinách a regiónoch prostredníctvom dohodnutých usmernení a zásad najlepších postupov koordinácie a účinnosti pomoci;
- e) zohľadnenie RCM v strategických dokumentoch krajiny a v jej viacročnom plánovaní.

▼B

9. Komisia informuje Európsky parlament a má s ním o pravidelnú výmenu názorov.

10. Komisia sa snaží o pravidelnú výmenu informácií s občianskou spoločnosťou.

HLAVA II

GEOGRAFICKÉ A TEMATICKÉ PROGRAMY**▼M3***Článok 4***Vykonávanie pomoci Únie**

V súlade s celkovým účelom a rozsahom pôsobnosti, cieľmi a všeobecnými zásadami tohto nariadenia sa pomoc Únie vykonáva prostredníctvom geografických a tematických programov uvedených v článkoch 5 až 16 a programov uvedených v článkoch 17 a 17a.

▼B*Článok 5***Geografické programy**

1. Geografický program zahŕňa spoluprácu v príslušných oblastiach činnosti s partnerskými krajinami a regiónmi určenými na geografickom základe.

2. V súlade s celkovým účelom a rozsahom pôsobnosti, cieľmi a všeobecnými zásadami tohto nariadenia pomoc Spoločenstva krajinám Latinskej Ameriky, Ázie, Strednej Ázie a Blízkeho východu stanoveným v prílohe I rovnako ako Južnej Afrike zahŕňa akcie v rámci týchto oblastí spolupráce:

a) podpora vykonávania politík zameraných na odstránenie chudoby a dosiahnutie RCM;

Ľudský rozvoj

b) zabezpečovanie kľúčových potrieb obyvateľstva s hlavným dôrazom na základné vzdelávanie a zdravotníctvo najmä:

Zdravotníctvo:

(i) rozšírením prístupu k zdravotníckym službám a ich poskytovania pre skupiny obyvateľstva s nižšími príjmami a marginalizované skupiny, vrátane žien a detí, osôb patriacich k skupinám, ktoré čelia etnickej, náboženskej alebo akejkoľvek inej diskriminácii a osôb so zdravotným postihnutím, s hlavným dôrazom na súvisiace RCM, a to najmä na znižovanie úmrtnosti detí, zlepšovanie zdravia matiek a detí a sexuálneho a reprodukčného zdravia a práv v zmysle káhirskej agendy medzinárodnej konferencie o obyvateľstve a rozvoji (ICPD), riešenie otázky chorôb súvisiacich s chudobou, najmä HIV/AIDS, tuberkulózy a malárie;

(ii) posilnením zdravotníckych systémov, aby sa v zdravotníckom sektore zabránilo krízam v oblasti ľudských zdrojov;

(iii) rozšírením kapacít najmä v oblastiach ako je oblasť verejného zdravia, výskumu a rozvoja;

▼B**Vzdelávanie**

- (iv) dôrazom v základnom vzdelávaní na dosiahnutie kvalitného základného vzdelania a následnú odbornú prípravu a odstránením nerovnosti s ohľadom na prístup k vzdelaniu, podporou povinného a bezplatného vzdelávania až do veku 15 rokov bojovať proti všetkým formám detskej práce;
- (v) úsilím o dosiahnutie všeobecného základného vzdelávania do roku 2015 a o odstránenie rodovej nerovnosti v oblasti vzdelávania;
- (vi) podporou odbornej prípravy, vysokoškolského vzdelávania, kultúrnej, vedeckej a technickej spolupráce, akademických a kultúrnych výmen, ako aj zvyšovanie vzájomného porozumenia medzi partnerskými krajinami a regiónmi a Spoločenstvom;

Sociálna súdržnosť a zamestnanosť:

- c) podpora sociálnej súdržnosti ako prioritnej politiky vo vzťahoch medzi Spoločenstvom a partnerskými krajinami s dôrazom na slušnú prácu a sociálne a fiškálne politiky, čím sa obmedzí chudoba, nerovnosť, nezamestnanosť a vylúčenie zraniteľných a marginalizovaných skupín;
- d) boj proti všetkým formám diskriminácie skupín spoločnosti a podpora a ochrana rodovej rovnosti, práv domorodého obyvateľstva a práv dieťaťa vrátane podpory vykonávania Dohovoru OSN o právach dieťaťa a opatrení na riešenie problémov detí žijúcich na ulici a detí, ktoré vykonávajú rôzne druhy práce, ktoré sú nebezpečné a/alebo bránia ich riadnemu vzdelávaniu;
- e) posilnenie inštitucionálneho rámca na podporu a uľahčenie zakladania malých a stredných podnikov s cieľom stimulovať tvorbu pracovných miest;

Dobrá správa vecí verejných, demokracia, ľudské práva a podpora inštitucionálnych reforiem:

- f) podpora a ochrana základných slobôd a ľudských práv, posilňovanie demokracie, právneho štátu, prístup k spravodlivosti a dobrá správa vecí verejných vrátane opatrení proti korupcii, ktoré môžu zahŕňať, ale ktoré sa neobmedzujú len na budovanie kapacít a posilňovanie inštitucionálneho a legislatívneho rámca, a to najmä v oblastiach vnútroštátnej administratívy, tvorby a vykonávania politik a riadenia verejných financií a vnútroštátnych zdrojov transparentným spôsobom;
- g) podpora aktívnej občianskej spoločnosti vrátane organizácií občianskej spoločnosti, ktoré zastupujú ľudí žijúcich v chudobe, ako aj podpora občianskeho dialógu, participácie a zmierenia a budovania inštitúcií;
- h) posilňovanie spolupráce a politickej reformy v oblastiach bezpečnosti a spravodlivosti, najmä pokiaľ ide o azyl a migráciu, boj proti drogám a iným formám nedovoleného obchodovania vrátane obchodovania s ľuďmi, korupcii a praniu špinavých peňazí;
- i) posilňovanie spolupráce a politickej reformy v oblasti migrácie a azylu vo vzťahu k partnerským krajinám a podpora iniciatív budovania kapacít na zabezpečenie stanovenia a vykonania rozvojových migračných politik v záujme odstránenia základných príčin migrácie;

▼B

- j) podpora účinného multilateralizmu, najmä dodržiavaním a účinným vykonávaním medzinárodného práva a viacstranných dohôd významných pre oblasť rozvoja;

Obchod a regionálna integrácia:

- k) pomoc partnerským krajinám a regiónom v oblasti obchodu, investovania a regionálnej integrácie vrátane technickej pomoci a budovania kapacít s cieľom navrhnuť a vykonať silné obchodné politiky, podpora priaznivejšieho podnikateľského prostredia, silných hospodárskych a finančných politík a rozvoja súkromného sektora, aby partnerské krajiny a regióny získali zo svojho začlenenia do svetového hospodárstva a aby sa podporila sociálna spravodlivosť a rast zameraný na chudobné vrstvy;
- l) podpora prístupu k Svetovej obchodnej organizácii (WTO) a vykonávania dohôd WTO prostredníctvom technickej pomoci a budovania kapacít, najmä vykonávania Dohody o obchodných aspektoch práv duševného vlastníctva (dohoda TRIPS), konkrétne v oblasti verejného zdravia;
- m) podpora hospodárskej a obchodnej spolupráce a posilnenie investičných vzťahov medzi Spoločenstvom a partnerskými krajinami a regiónmi vrátane opatrení na podporu a zabezpečenie toho, aby súkromní aktéri vrátane miestnych a európskych podnikov prispeli k sociálne zodpovednému a trvalo udržateľnému hospodárskemu rozvoju vrátane dodržiavania hlavných pracovných noriem Medzinárodnej organizácie práce (ILO);

Životné prostredie a trvalo udržateľný rozvoj prírodných zdrojov:

- n) podpora trvalo udržateľného rastu prostredníctvom ochrany životného prostredia a trvalo udržateľného hospodárenia s prírodnými zdrojmi vrátane ochrany biodiverzity a lesov, ako aj opatreniami v záujme zachovania a trvalo udržateľného riadenia lesov s aktívnou účasťou miestnych komunít a obyvateľov závislých od lesov;
- o) podpora zlepšení v mestskom prostredí;
- p) podpora trvalo udržateľných modelov výroby a spotreby a bezpečného a trvalo udržateľného nakladania s chemickými látkami a odpadom so zreteľom na ich vplyv na zdravie;
- q) zabezpečenie dodržiavania medzinárodných dohôd v oblasti životného prostredia, ako napr. Dohovoru o biodiverzite, Dohovoru OSN o boji proti dezertifikácii a Rámcového dohovoru OSN o zmene klímy, v súlade s akčným plánom EÚ o zmene klímy a ich protokolov a akýchkoľvek následných úprav, a podpora ich vykonávania;
- r) rozšírenie kapacít pre pripravenosť na núdzové situácie a prevenciu prírodných katastrof;

Voda a energia:

- s) podpora trvalo udržateľného integrovaného hospodárenia s vodnými zdrojmi s osobitným dôrazom na všeobecný prístup k bezpečnej pitnej vode a hygienickým podmienkam v súlade s RCM a trvalo udržateľné a efektívne využívanie vodných zdrojov, a to aj na poľnohospodárske a priemyselné účely;

▼B

- t) podpora širšieho využívania energeticky udržateľných technológií;

Infraštruktúra, komunikácia a doprava:

- u) prispieť k rozvoju hospodárskej infraštruktúry, vrátane podpory regionálnej integrácie a podpora širšieho využívania informačných a komunikačných technológií;

Rozvoj vidieka, územné plánovanie, poľnohospodárstvo a potravinová bezpečnosť:

- v) podpora trvalo udržateľného rozvoja vidieka, vrátane decentralizácie a zvýšenia právomocí, najmä v záujme zabezpečenia potravinovej bezpečnosti;

Situácie po ukončení krízy a nestabilné štáty:

- w) strednodobá a dlhodobá rekonštrukcia a obnova regiónov a krajín postihnutých konfliktmi, prírodnými a človekom spôsobenými katastrofami, vrátane podpory odminovania, demobilizácie a reintegrácie pri súčasnom zabezpečení kontinuity pomoci, obnovy a rozvoja v súlade s článkom 2 ods. 6 so zreteľom na právomoci Spoločenstva a jeho členských štátov;
- x) vykonávanie strednodobých a dlhodobých činností zameraných na sebestačnosť a integráciu alebo reintegráciu ľudí bez domova, v záujme zabezpečenia integrovaného a uceleného prístupu k humanitárnej pomoci, rehabilitácii, pomoci ľuďom bez domova a rozvojovej spolupráci. Akcia Spoločenstva uľahčuje prechod od núdzového stavu k stavu rozvoja podporou sociálno-hospodárskej integrácie alebo opätovnej integrácie postihnutých ľudí a podporuje zriaďovanie alebo posilňovanie demokratických štruktúr a úlohy obyvateľstva v procese rozvoja;
- y) podpora poskytovania základných služieb a budovanie legitímnych, účinných a odolných verejných inštitúcií v nestabilných alebo zlyhávajúcich štátoch;
- z) plnenie spoločných rozvojových úloh Spoločenstva a jeho partnerov, najmä podporou odvetvových dialógov, vykonávania dvojstranných dohôd a akejkolvek inej oblasti akcií, ktoré patria do rozsahu pôsobnosti tohto nariadenia.

Článok 6

Latinská Amerika

Pomoc Spoločenstva Latinskej Amerike podporuje akcie, ktoré sú v súlade s článkom 5 a celkovým účelom a rozsahom pôsobnosti, cieľmi a všeobecnými zásadami tohto nariadenia. Dodatočná pozornosť sa venuje týmto oblastiam spolupráce, ktoré odrážajú špecifickú situáciu v Latinskej Amerike:

- a) podpora sociálnej súdržnosti ako spoločného cieľa a prioritnej politiky vzťahov medzi Spoločenstvom a Latinskou Amerikou, ktorou sa bojuje proti chudobe, nerovnosti a vylúčeniu. Osobitná pozornosť sa venuje politike sociálnej starostlivosti a daňovej politike, produktívnym investíciám v záujme vyššieho množstva a kvality pracovných miest, politikám boja proti diskriminácii a výrobe, spotrebe a obchodovaniu s drogami, ako aj zlepšeniu základných sociálnych služieb, najmä zdravotníctva a vzdelávania;

▼B

- b) podnecovanie väčšej regionálnej integrácie okrem iného podporou rôznych procesov regionálnej integrácie a podporou prepojenia sieťových infraštruktúr pri súčasnom zabezpečení komplementárnosti s činnosťami, ktoré podporuje Európska investičná banka (EIB) a iné inštitúcie;
- c) podpora posilnenia dobrej správy vecí verejných a verejných inštitúcií, ako aj posilnenia ochrany ľudských práv vrátane práv detí a práv pôvodných obyvateľov;
- d) podpora vytvorenia spoločného priestoru EÚ a Latinskej Ameriky pre vyššie vzdelávanie;
- e) podpora všetkých aspektov trvalo udržateľného rozvoja s osobitným dôrazom na ochranu lesov a biodiverzity.

*Článok 7***Ázia**

Pomoc Spoločenstva Ázii podporuje akcie, ktoré sú v súlade s článkom 5 a celkovým účelom a rozsahom pôsobnosti, cieľmi a všeobecnými zásadami tohto nariadenia. Dodatočná pozornosť sa venuje týmto oblastiam spolupráce, ktoré odrážajú špecifickú situáciu v Ázii:

- a) plnenie RCM v oblasti zdravotníctva vrátane HIV/AIDS a v oblasti vzdelávania okrem iného prostredníctvom politického dialógu o reforme odvetví;
- b) riešenie otázok dobrej správy vecí verejných najmä v nestabilných štátoch, aby sa mohli vybudovať legitímne, účinné a odolné verejné inštitúcie i aktívna a organizovaná občianska spoločnosť a aby sa posilnila ochrana ľudských práv vrátane práv detí;
- c) podnecovanie väčšej regionálnej integrácie a spolupráce podporou rôznych procesov regionálnej integrácie a dialógu;
- d) prispievanie ku kontrole epidémií a zoonóz, ako aj k obnove postihnutých odvetví;
- e) podpora všetkých aspektov trvalo udržateľného rozvoja s osobitným dôrazom na ochranu lesov a biodiverzity;
- f) boj proti výrobe, spotrebe a obchodovaniu s drogami a inému nedovolenému obchodovaniu.

*Článok 8***Stredná Ázia**

Pomoc Spoločenstva Strednej Ázii podporuje akcie, ktoré sú v súlade s článkom 5 a celkovým účelom a rozsahom pôsobnosti, cieľmi a všeobecnými zásadami tohto nariadenia. Dodatočná pozornosť sa venuje týmto oblastiam spolupráce, ktoré odrážajú špecifickú situáciu v Strednej Ázii:

- a) podpora ústavných reforiem a legislatívnej, administratívnej a regulačnej aproximácie so Spoločenstvom okrem iného posilnením vnútroštátnych inštitúcií a orgánov zodpovedných za účinné vykonávanie politik v oblastiach zahrnutých do dohôd o partnerstve a spolupráci, ako sú napríklad volebné orgány, posilnením parlamentov, reformy verejnej správy a hospodárenia s verejnými financiami;

▼B

- b) podpora rozvoja trhového hospodárstva a začlenenia partnerských krajín do WTO pri súčasnom zohľadňovaní sociálnych aspektov tohto prechodu;
- c) podpora efektívnej správy hraníc a cezhraničnej spolupráce v záujme podpory trvalo udržateľného hospodárskeho, sociálneho a environmentálneho rozvoja v pohraničných regiónoch;
- d) boj proti výrobe, spotrebe a obchodovaniu s drogami a inému nedovolenému obchodovaniu;
- e) boj proti HIV/AIDS;
- f) podpora regionálnej spolupráce, dialógu a integrácie okrem iného s krajinami, na ktoré sa vzťahuje nariadenie (ES) č. 1638/2006, a iné nástroje Spoločenstva, konkrétne podpora spolupráce v oblasti životného prostredia (najmä voda a hygiena), vzdelávania, energetiky a dopravy vrátane zabezpečenia a bezpečnosti medzinárodných dodávok energie a dopravných operácií, ako aj vrátane prepojení, sietí a ich prevádzkovateľov, obnoviteľných zdrojov energie a energetickej účinnosti.

*Článok 9***Blízky východ**

Pomoc Spoločenstva Blízkeho východu podporuje akcie, ktoré sú v súlade s článkom 5 a celkovým účelom a rozsahom pôsobnosti, cieľmi a všeobecnými zásadami tohto nariadenia. Dodatočná pozornosť sa venuje týmto oblastiam spolupráce, ktoré odrážajú špecifickú situáciu na Blízkom východe:

- a) podnecovanie sociálnej súdržnosti v záujme zabezpečenia sociálnej spravodlivosti najmä vo vzťahu k využívaniu domácich zdrojov a v záujme zabezpečenia politickej rovnosti najmä podporovaním ľudských práv vrátane rodovej rovnosti;
- b) podpora hospodárskej diverzifikácie, rozvoja trhového hospodárstva a začlenenia partnerských krajín do WTO;
- c) podpora regionálnej spolupráce, dialógu a integrácie okrem iného s krajinami, na ktoré sa vzťahuje nariadenie (ES) č. 1638/2006, a iné nástroje Spoločenstva, prostredníctvom podpory integračných snáh v regióne napríklad v oblasti hospodárstva, energetiky, dopravy a utečencov;
- d) podpora uzatvárania medzinárodných dohôd a účinného vykonávania medzinárodného práva, najmä rezolúcií OSN a viacstranných dohovorov;
- e) riešenie otázok dobrej správy vecí verejných najmä v nestabilných štátoch, aby sa im pomohlo pri budovaní legitímnych, účinných a odolných verejných inštitúcií a aktívnej a organizovanej občianskej spoločnosti a aby sa posilnila ochrana ľudských práv vrátane práv detí.

▼B*Článok 10***Južná Afrika**

Pomoc Spoločenstva Južnej Afrike podporuje akcie, ktoré sú v súlade s článkom 5 a celkovým účelom a rozsahom pôsobnosti, cieľmi a všeobecnými zásadami tohto nariadenia. Dodatočná pozornosť sa venuje týmto oblastiam spolupráce, ktoré odrážajú špecifickú situáciu v Južnej Afrike:

- a) podpora konsolidácie demokratickej spoločnosti, dobrej správy vecí verejných a právneho štátu a príspevok k regionálnej a kontinentálnej stabilite a integrácii;
- b) poskytovanie podpory snahám o prispôbenie, ktoré si vyžaduje vytvorenie zón voľného obchodu v regióne podľa Dohody o obchode, rozvoji a spolupráci medzi Spoločenstvom a Južnou Afrikou ⁽¹⁾ a iných regionálnych dohôd;
- c) podpora boja proti chudobe, nerovnosti a vylúčeniu vrátane uspokojovania základných potrieb v minulosti znevýhodnených komún;
- d) riešenie pandémie HIV/AIDS a jej vplyvu na juhoafrickú spoločnosť.

*Článok 11***Tematické programy**

1. Tematický program dopĺňa programy uvedené v článkoch 5 až 10 a zahŕňa konkrétnu oblasť činnosti, o ktorú sa zaujíma skupina partnerských krajín bez konkrétneho geografického vymedzenia, činnosti spolupráce zamerané na rôzne regióny alebo skupiny partnerských krajín, alebo medzinárodnú operáciu, ktorá nie je geograficky vymedzená.

2. V súlade s celkovým účelom a rozsahom pôsobnosti, cieľmi a všeobecnými zásadami tohto nariadenia sú akcie vykonávané prostredníctvom tematických programov prínosom a doplnením a plynulým nadviazaním na akcie financované v rámci geografických programov. Na tieto akcie sa vzťahujú tieto zásady:

- a) Ciele politiky Spoločenstva nemožno dostatočne alebo účinne dosiahnuť prostredníctvom geografických programov a tematických programov sa vykonáva sprostredkovateľskou organizáciou, ako sú napríklad mimovládne organizácie, iné neštátne subjekty, medzinárodné organizácie alebo viacstranné mechanizmy, alebo jej prostredníctvom. Patria sem celosvetové iniciatívy na podporu RCM, trvalo udržateľného rozvoja alebo svetových verejných statkov, ako aj akcie v členských štátoch a prístupujúcich krajinách odchylné od článku 24, ako sa predpokladá v príslušnom tematickom programe;

a/alebo

- b) akcie majú takúto povahu:

- multiregionálne a/alebo multitematické akcie vrátane pilotných projektov a inovačných politík,
- akcie v prípadoch, keď neexistuje dohoda o činnosti s partnerskými vládami,

⁽¹⁾ Dohoda o obchode, rozvoji a spolupráci medzi Európskym spoločenstvom a jeho členskými štátmi na strane jednej a Juhoafrickou republikou na strane druhej (Ú. v. ES L 311, 4.12.1999, s. 3).

▼B

- akcie súvisiace s účelom konkrétneho tematického programu, ktoré reagujú na určitú prioritu politiky Spoločenstva alebo na medzinárodnú povinnosť alebo záväzok Spoločenstva,
- prípadne akcie v určitých prípadoch, keď neexistuje žiaden geografický program alebo keď bol tento program pozastavený.

*Článok 12***Investovanie do ľudí**

1. Cieľom pomoci Spoločenstva v rámci tematického programu „Investovanie do ľudí“ je podpora akcií v oblastiach uvedených ďalej, ktoré priamo ovplyvňujú životnú úroveň a blahobyt ľudí, a akcií zameraných na najchudobnejšie a najmenej rozvinuté krajiny, ako aj na najviac znevýhodnené skupiny obyvateľstva.

2. V záujme dosiahnutia cieľa uvedeného v odseku 1, ktorý je v súlade s článkom 11, program obsahuje tieto oblasti činnosti:

a) kvalitné zdravie pre všetkých:

(i) boj proti chorobám súvisiacim s chudobou zameraný na hlavné prenosné choroby uvedené v európskom programe na boj proti HIV/AIDS, malárii a tuberkulóze, najmä:

- zlepšenie cenovej dostupnosti hlavných liekov a diagnostiky pre tieto tri choroby v súlade s ustanoveniami dohody TRIPS, ako sa uvádza vo vyhlásení z Dohy o dohode TRIPS a verejnom zdraví,
- podpora verejných a súkromných investícií do výskumu a vývoja nových spôsobov liečby a nových liekov, najmä vakcín, mikrobicidov a inovačných spôsobov liečby,
- podpora celosvetových iniciatív zameraných na hlavné prenosné choroby v kontexte zmierňovania chudoby vrátane Globálneho fondu na boj proti HIV/AIDS, tuberkulóze a malárii;

(ii) v súlade so zásadami, na ktorých sa dohodla ICPD a ICPD + 5, podporné akcie na zlepšenie reprodukčného a sexuálneho zdravia v rozvojových krajinách a na zabezpečenie práva žien, mužov a mládeže na dobré reprodukčné a sexuálne zdravie, ako aj poskytnutie finančnej pomoci a potrebných odborných znalostí s cieľom podporiť uznávanie reprodukčného a sexuálneho zdravia a súvisiacich práv vymedzených v Akčnom programe ICPD, vrátane bezpečného materstva a všeobecného prístupu ku komplexnej ponuke bezpečnej a spoľahlivej starostlivosti a službám v oblasti reprodukčného a sexuálneho zdravia, ako aj podporiť holistický prístup k tejto problematike:

- zníženie miery úmrtnosti a chorobnosti matiek najmä v krajinách a u obyvateľstva, kde sú najvyššie;

▼B

(iii) zlepšenie spravodlivého prístupu k poskytovateľom, výrobkom a službám zdravotnej starostlivosti podporou:

- opatrení v záujme riešenia krízy v oblasti ľudských zdrojov v zdravotníctve,
- zdravotných informačných systémov schopných generovať, merať a analyzovať rozdelené údaje o výkone, aby sa zaručili lepšie výsledky v oblasti zdravia a rozvoja a trvalá udržateľnosť systémov ich získavania,
- zlepšeného očkovania a imunizácie väčšieho počtu obyvateľstva a podpora dostupnosti existujúcich alebo nových vakcín a prístupu k nim,
- spravodlivých mechanizmov financovania rovného prístupu k zdravotnej starostlivosti;

(iv) zachovanie vyváženého prístupu k prevencii, liečbe a starostlivosti, pričom hlavnú prioritu predstavuje prevencia, a uznanie, že jej účinnosť sa zvyšuje, ak je spojená s liečbou a starostlivosťou.

b) vzdelávanie, znalosti a zručnosti:

- (i) zvláštna pozornosť je venovaná opatreniam v rámci plnenia RCM na dosiahnutie všeobecného základného vzdelania do roku 2015 a v rámci Dakarského rámca činnosti o vzdelaní pre všetkých;
- (ii) základné, stredné a vyššie vzdelávanie, ako aj odborné vzdelávanie a príprava s cieľom zlepšiť prístup k vzdelávaniu pre všetky deti a pre čoraz vyšší počet žien a mužov každého veku, aby sa zlepšili znalosti, zručnosti a zamestnateľnosť na trhu práce, čo prispeje k aktívnemu občianstvu a celoživotnému naplneniu jednotlivcov;
- (iii) podpora kvalitného základného vzdelávania s osobitným dôrazom na prístup dievčat, detí z oblastí postihnutých konfliktom a detí z marginalizovaných a zraniteľnejších sociálnych skupín k vzdelávacím programom; podporou povinného a bezplatného vzdelávania až do veku 15 rokov bojovať proti všetkým formám detskej práce;
- (iv) vypracovanie spôsobov merania vzdelávacích výsledkov, aby sa lepšie posúdila kvalita vzdelávania, najmä schopnosť čítať a počítať a základné životné zručnosti;
- (v) podpora harmonizácie a usmerňovania darcov v záujme podpory všeobecného, povinného, bezplatného a kvalitného vzdelávania prostredníctvom medzinárodných alebo viacnárodných iniciatív;
- (vi) podpora začleňujúcej znalostnej spoločnosti a prispievanie k preklenutiu digitálnej, znalostnej a informačnej priepasti;
- (vii) zlepšenie znalostí a inovácie prostredníctvom vedy a techniky, ako aj vývoj elektronických komunikačných sietí a prístup k nim, aby sa zlepšil sociálno-hospodársky rast a trvalo udržateľný rozvoj v spojení s medzinárodným rozmerom výskumnej politiky EÚ.

▼B

c) rodová rovnosť:

(i) podpora rodovej rovnosti a práv žien, plnenie celosvetových záväzkov uvedených v Pekingskom vyhlásení a akčnej platforme a Dohovore OSN o odstránení všetkých foriem diskriminácie žien zahŕňa činnosti:

- podpora programov, ktoré prispievajú k plneniu cieľov Pekinskej akčnej platformy s osobitným dôrazom na rodovú rovnosť v správe vecí verejných a politickom a sociálnom zastúpení, a iných opatrení na posilnenie postavenia žien,
- posilňovanie inštitucionálnych a operačných kapacít kľúčových zainteresovaných strán, organizácií občianskej spoločnosti, organizácií a sietí žien, ktoré sa usilujú presadzovať rodovú rovnosť a posilňovanie hospodárskeho a sociálneho postavenia, ako aj o vytváranie sietí sever-juh a juh-juh a presadzovanie,
- zahrnutie rodového hľadiska do monitorovania a budovania štatistických kapacít podporou tvorby a šírenia údajov a ukazovateľov rozdelených podľa pohlavia, ako aj údajov a ukazovateľov z oblasti rodovej rovnosti,
- znižovanie počtu negramotných dospelých s dôrazom na gramotnosť žien,
- opatrenia proti násiliu na ženách.

d) iné aspekty ľudského a sociálneho rozvoja:

(i) kultúra:

- podpora medzikultúrneho dialógu, kultúrnej rozmanitosti a rešpektovania rovnosti všetkých kultúr;
- podpora medzinárodnej spolupráce s cieľom stimulovať príspevok kultúrnych odvetví k hospodárskemu rastu rozvojových krajín, aby sa v plnej miere využil potenciál kultúry v boji proti chudobe, okrem iného riešením otázok prístupu na trh a práv duševného vlastníctva;
- podpora rešpektovania sociálnych, kultúrnych a duchovných hodnôt domorodého obyvateľstva a menšín s cieľom rozšíriť rovnosť a spravodlivosť v etnicky zmiešaných spoločnostiach v súlade so všeobecnými ľudskými právami, na ktoré má každý právo, vrátane domorodého obyvateľstva a osôb patriacich k menšinám,
- podpora kultúry ako sľubného hospodárskeho sektora pre rozvoj a rast.

(ii) zamestnanosť a sociálna súdržnosť:

- podpora integrovaného sociálneho a hospodárskeho prístupu okrem iného podporou produktívneho zamestnania, slušnej práce pre všetkých, sociálnej súdržnosti, rozvoja ľudských zdrojov, spravodlivosti, sociálneho zabezpečenia, mapovaním otázok zamestnanosti, zlepšovaním kvality pracovných miest v neformálnom sektore a rozširovaním právomocí pracovných združení v súlade so zásadami súvisiacich dohôd ILO a medzinárodných záväzkov Spoločenstva v týchto oblastiach;

▼B

- podpora agendy „slušná práca pre všetkých“ ako všeobecného cieľa okrem iného prostredníctvom celosvetových a iných viacnárodných iniciatív v záujme vykonávania medzinárodne schválených základných pracovných noriem ILO, posúdenia vplyvu obchodu na slušnú prácu, stálych a vhodných mechanizmov spravodlivého financovania, účinného fungovania – a širšieho pokrytia – systémov sociálnej ochrany,
- podpora iniciatív v záujme zlepšenia pracovných podmienok, ako aj prispôsobenia sa obchodnej liberalizácii vrátane zamestnanosti v rozvojových politikách s cieľom podporiť šírenie európskych sociálnych hodnôt,
- pomoc pri presadzovaní pozitívneho sociálneho rozmeru globalizácie a skúseností EÚ.

(iii) mládež a deti:

- boj proti všetkým formám práce detí, obchodovania s deťmi a násilia na nich a podpora politik, ktoré zohľadňujú osobitnú zraniteľnosť a potenciál mládeže a detí, ochranu ich práv a záujmov, vzdelávanie, zdravie a existenciu, pričom začiatkom je ich participácia a posilnenie postavenia v spoločnosti;
- podnecovanie pozornosti a kapacity rozvojových krajín, aby tvorili politiky prospešné pre mládež a deti;
- obhajovanie konkrétnych stratégií a iniciatív na riešenie špecifických problémov a otázok mládeže a detí, ktoré pri všetkých dotknutých akciách pôsobia v ich najlepšom záujme. Mala by sa zabezpečiť participácia detí a mládeže;
- využitie postavenia Spoločenstva ako hlavného darcu ODA medzi medzinárodnými inštitúciami na vyzvanie viacsstranných darcov, aby presadzovali tvorbu politik na odstránenie najhorších foriem detskej práce, najmä nebezpečnej práce, s cieľom podporiť účinné odstraňovanie všetkých foriem detskej práce, bojovať proti obchodovaniu s deťmi a násilia na nich a podporiť úlohu detí a mládeže ako aktérov rozvoja.

*Článok 13***Životné prostredie a trvalo udržateľné hospodárenie s prírodnými zdrojmi vrátane energie**

1. Cieľom tematického programu pre životné prostredie a trvalo udržateľné hospodárenie s prírodnými zdrojmi vrátane vody a energie je integrovať požiadavky ochrany životného prostredia do rozvoja a iných vonkajších politik Spoločenstva, ako aj pomôcť pri podpore environmentálnych a energetických politik Spoločenstva v zahraničí v spoločnom záujme Spoločenstva a partnerských krajín a regiónov.

▼B

2. V záujme dosiahnutia cieľa uvedeného v odseku 1, ktorý je v súlade s článkom 11, program obsahuje tieto oblasti činnosti:

- a) neúnavná snaha o pomoc rozvojovým krajinám pri dosahovaní RCM v oblasti trvalej environmentálnej udržateľnosti budovaním kapacít pre environmentálnu integráciu v rozvojových krajinách, podporou subjektov občianskej spoločnosti, miestnych orgánov a konzultačných platforiem, monitorovaním a hodnotením životného prostredia, tvorbou inovačných prístupov a twinningu na výmenu skúseností a posilnenie spolupráce s kľúčovými krajinami v týchto oblastiach;
- b) podpora vykonávania iniciatív Spoločenstva a prijatých záväzkov na medzinárodnej a regionálnej úrovni a/alebo cezhraničného charakteru podporou trvalo udržateľného rozvoja okrem iného činnosťami v oblasti súčasných a budúcich problémov klimatických zmien, biodiverzity, dezertifikácie, lesov, znehodnocovania pôdy, rybného hospodárstva a morských zdrojov, dodržiavania environmentálnych noriem (pre výrobky a výrobné procesy), rozumného nakladania s chemickými látkami a odpadom, boj proti znečisťovaniu ovzdušia, trvalo udržateľnej výroby a spotreby a migrácie súvisiacej so životným prostredím. Zahŕňa to aj úsilie o podporu dobrej správy lesov a boj proti nelegálnej ťažbe dreva, a to najmä prostredníctvom ELEGT a inovačných opatrení v záujme zachovania a trvalo udržateľného riadenia lesov s aktívnou účasťou miestnych komún a obyvateľov závislých od lesov.

Pokiaľ ide o vodu, tematický program sa zameria na ustanovenie rámca pre dlhodobú ochranu vodných zdrojov a na podporu trvalo udržateľného hospodárenia s vodou podporou koordinácie politiky;

- c) lepšia integrácia environmentálnych cieľov podporou metodologickej práce, zlepšovaním environmentálnych znalostí dostupných pre prácu v tejto oblasti, integráciou a inovačnými opatreniami Spoločenstva a podporou ucelenosti;
- d) posilnenie environmentálneho riadenia a podpora vývoja medzinárodnej politiky presadzovaním ucelenosti medzi environmentálnym a ostatnými piliermi medzinárodného riadenia zameraného na trvalo udržateľný rozvoj a podporou regionálneho a medzinárodného monitorovania a hodnotenia životného prostredia, poskytovaním dodatočnej podpory sekretariátom viacstranných environmentálnych dohôd, podporou účinných opatrení dodržiavania a vykonávania viacstranných environmentálnych dohôd okrem iného prostredníctvom budovania kapacít, podporou medzinárodných organizácií a procesov, podporou občianskej spoločnosti a expertných skupín v oblasti politiky, ako aj zlepšovaním efektivity medzinárodných rokovaní;
- e) podpora trvalo udržateľných energetických možností v partnerských krajinách a regiónoch integrovaním trvalo udržateľnej energetiky do rozvojových plánov a stratégií, rozvojom inštitucionálnej podpory a technickej pomoci, vytvorením vhodného legislatívneho a politického rámca na pritiažnutie nových podnikov a investorov z oblasti obnoviteľnej energie, posilnením postavenia energetiky ako prostriedku tvorby príjmu pre chudobných, podporou inovačných metód financovania a podporou regionálnej spolupráce medzi vládami, mimovládnymi organizáciami a súkromným sektorom v uvedených oblastiach. Strategické opatrenia Spoločenstva budú podporovať najmä využívanie obnoviteľných zdrojov energie, zvyšovanie energetickej účinnosti a tvorbu vhodného regulačného rámca v oblasti energetiky v dotknutých krajinách a regiónoch a nahradenie osobitne ohrozených zdrojov energie zdrojmi, ktoré sú ohrozené menej.

▼ B*Článok 14***Neštátne subjekty a miestne orgány v rozvoji**

1. Cieľom tematického programu pre neštátne subjekty a miestne orgány v rozvoji je spolufinancovanie iniciatív navrhnutých a/alebo uskutočnených organizáciami občianskej spoločnosti a miestnymi orgánmi zo Spoločenstva a partnerských krajín v oblasti rozvoja. Minimálne 85 % finančných prostriedkov, s ktorými sa počíta v rámci tohto tematického programu, sa prideli neštátnym subjektom. Tento program sa vykonáva v súlade s cieľom tohto nariadenia a v záujme posilnenia kapacity neštátnych subjektov a miestnych orgánov v procese tvorby politík, aby sa:

a) podporila začleňujúca a silná spoločnosť s cieľom:

- (i) pomôcť obyvateľom mimo hlavného prúdu služieb a zdrojov a vylúčených z procesov tvorby politík,
- (ii) posilniť kapacitu organizácií občianskej spoločnosti a miestnych orgánov v partnerských krajinách na účely uľahčenia ich účasti na stanovovaní a vykonávaní stratégií zmierňovania chudoby a trvalo udržateľného rozvoja,
- (iii) uľahčiť interakciu medzi štátnymi a neštátnymi subjektmi v rôznych situáciách a podporiť rastúcu úlohu miestnych orgánov v procesoch decentralizácie,

b) zvýšila úroveň povedomia občanov Európy, pokiaľ ide o otázky rozvoja, a aby sa v Spoločenstve a prístupujúcich krajinách vytvorila aktívna podpora verejnosti pre stratégie zmierňovania chudoby a trvalo udržateľného rozvoja v partnerských krajinách a pre spravodlivejšie vzťahy medzi rozvinutými a rozvojovými krajinami a aby sa posilnila úloha občianskej spoločnosti a miestnych orgánov v týchto otázkach,

c) rozvinula efektívnejšiu spoluprácu, posilnili stratégie a podporil štruktúrovaný dialóg medzi sieťami občianskej spoločnosti a združeniami miestnych orgánov, v rámci ich organizácií a s inštitúciami Spoločenstva.

2. V záujme dosiahnutia cieľa uvedeného v odseku 1, ktorý je v súlade s článkom 11, program obsahuje tieto oblasti činnosti:

a) iniciatívy v rozvojových krajinách a regiónoch, ktoré:

- (i) posilňujú aktívny rozvoj a procesy, ako aj začlenenie všetkých aktérov, najmä zraniteľných a okrajových skupín;
- (ii) podporujú procesy rozvoja kapacity dotknutých aktérov na národnej, regionálnej alebo miestnej úrovni;
- (iii) podporujú procesy vzájomného porozumenia;
- (iv) uľahčujú aktívnu účasť občanov na rozvojových procesoch a na posilňovaní ich schopnosti konať;

▼B

b) zvyšovanie povedomia verejnosti o otázkach rozvoja a podpora rozvojovo zameraného vzdelávania v Spoločenstve a prístupujúcich krajinách, aby si rozvojová politika našla pevné miesto v európskej spoločnosti, aby sa v Spoločenstve a prístupujúcich krajinách vytvorila väčšia podpora verejnosti pre akcie proti chudobe a pre spravodlivejšie vzťahy medzi rozvinutými a rozvojovými krajinami, aby sa v Spoločenstve zvýšilo povedomie o otázkach a problémoch rozvojových krajín a ich obyvateľov a aby sa podporil sociálny rozmer globalizácie;

c) koordinácia a komunikácia medzi sieťami občianskej spoločnosti a miestnych orgánov, v rámci ich organizácií a medzi rôznymi druhmi subjektov aktívnych v európskej a celosvetovej verejnej diskusii o rozvoji.

3. Podpora miestnych orgánov v partnerských krajinách sa zvyčajne vykonáva v rámci strategických plánov jednotlivých krajín s výnimkou prípadov, keď tieto plány neposkytujú dostatočnú podporu, k čomu dochádza najmä pri zložitých partnerstvách, nestabilných štátoch a stavoch po konflikte.

Pri výpočte výšky spolufinancovania Spoločenstva ako podpory pre miestne orgány a ich združenia sa zohľadňuje ich schopnosť prispieť.

*Článok 15***Potravinová bezpečnosť**

1. Cieľom tematického programu pre potravinovú bezpečnosť je zlepšiť potravinovú bezpečnosť v prospech najchudobnejších a najzraniteľnejších ľudí a prispieť k dosiahnutiu RCM v oblasti chudoby a hladu prostredníctvom činností, ktoré zabezpečia celkovú ucelenosť, komplementárnosť a trvalosť iniciatív Spoločenstva, a to aj v oblasti prechodu z núdzovej pomoci na rozvoj.

2. V záujme dosiahnutia cieľa uvedeného v odseku 1, ktorý je v súlade s článkom 11, program obsahuje tieto oblasti činnosti:

a) prispievanie k zabezpečeniu medzinárodných verejných statkov najmä prostredníctvom výskumu orientovaného na dopyt a technickej inovácie v prospech chudobných, ako aj prostredníctvom rozvoja kapacít, vedeckej a technickej spolupráce juh-juh a juh-sever a twinningu;

b) podpora celosvetových, kontinentálnych a regionálnych programov, ktoré v prvom rade:

(i) podporujú informovanie a včasné varovanie o potravinovej bezpečnosti,

(ii) podporujú potravinovú bezpečnosť v určitých oblastiach, ako je napríklad poľnohospodárstvo, kam patrí aj zostavenie regionálnych poľnohospodárskych politík a prístup k pôde, poľnohospodársky obchod a hospodárenie s prírodnými zdrojmi,

(iii) krátkodobo, strednodobo aj dlhodobo podporujú, posilňujú a dopĺňajú vnútroštátne stratégie potravinovej bezpečnosti a zmierňovania chudoby, a

(iv) podporujú tvorbu sietí politických expertov a neštátnych aktérov s cieľom posilniť program celosvetovej potravinovej bezpečnosti;

▼B

- c) obhajovanie a rozvíjanie programu potravinovej bezpečnosti. Spoločenstvo naďalej rieši kľúčové otázky potravinovej bezpečnosti v rámci medzinárodnej diskusie a podporuje harmonizáciu, ucelenosť a zosúladenie politík a metód poskytovania pomoci rozvojových partnerov a darcov. Malo by sa posilniť najmä podporovanie úlohy občianskej spoločnosti v otázkach potravinovej bezpečnosti;
- d) riešenie nedostatočnej potravinovej bezpečnosti v mimoriadnych situáciách prechodu a nestability štátu, zohrávanie kľúčovej úlohy pri prepojení núdzovej pomoci, obnovy a rozvoja. Tematický program podporuje:
 - (i) iniciatívy na ochranu, zachovanie a obnovu výrobných a sociálnych kapacít nevyhnutných pre potravinovú bezpečnosť s cieľom uľahčiť hospodársku integráciu a dlhodobejšiu obnovu, a
 - (ii) prevenciu a riadenie kríz s cieľom znížiť citlivosť na otrasy a posilniť odolnosť ľudí;
- e) tvorba inovačných politík, stratégií a prístupov potravinovej bezpečnosti a posilnenie potenciálu na ich opakovanie a šírenie v smere juh-juh. Oblasti činnosti môžu zahŕňať poľnohospodárstvo vrátane pozemkovej reformy a politiky, trvalo udržateľné hospodárenie s prírodnými zdrojmi a prístup k nim, potravinová bezpečnosť vo vzťahu k vidieckemu a miestnemu rozvoju vrátane infraštruktúry, výživy, demografie, pracovnej sily, migrácie, zdravotníctva a vzdelávania. Zabezpečí sa súlad a komplementárnosť s inými programami Spoločenstva v týchto oblastiach.

*Článok 16***Migrácia a azyl**

1. Cieľom tematického programu pre spoluprácu s tretími krajinami v oblasti migrácie a azylu je podpora ich snáh o zabezpečenie lepšieho riadenia všetkých aspektov migračných tokov. I keď je predmetom tematického programu najmä migrácia do Spoločenstva, zohľadnia sa v ňom aj relevantné migračné toky v smere juh-juh.
2. V záujme dosiahnutia cieľa uvedeného v odseku 1, ktorý je v súlade s článkom 11, program obsahuje tieto oblasti činnosti:
 - a) posilnenie spojení medzi migráciou a rozvojom najmä podnecovaním komunit žijúcich v zahraničí k podpore rozvoja svojej krajiny pôvodu a zvyšovaním hodnoty návratu migrantov; zmierňovaním odchodu vzdelaných ľudí a podporou cirkulácie kvalifikovaných migrantov; uľahčovaním finančných prevodov migrantov do ich krajiny pôvodu; podporou dobrovoľného návratu a reintegrácie migrantov a budovaním kapacít na riadenie migrácie; posilňovaním budovania kapacít s cieľom pomôcť krajinám pri formulovaní migračných politík naklonených rozvoju a pri získavaní kapacity na spoločné riadenie migračných tokov;

▼B

- b) podpora správneho riadenia migrácie pracovnej sily, najmä informovaním o legálnej migrácii a podmienkach vstupu na územie členských štátov Spoločenstva a pobytu v nich; poskytovaním informácií o možnostiach a potrebách migrácie pracovnej sily v členských štátoch a o kvalifikácii kandidátov na migráciu z tretej krajiny; podporou odbornej prípravy kandidátov na legálnu migráciu pred odchodom; ako aj podnecovaním k vymedzeniu a vykonávaniu legislatívnych rámcov pre pracujúcich migrantov v tretích krajinách;
- c) boj proti nelegálnemu prisťahovalectvu a uľahčovanie readmisie nelegálnych prisťahovalcov, a to aj medzi tretími krajinami, a najmä boj proti pašovaniu osôb a obchodovaniu s ľuďmi; odradzovanie od nelegálneho prisťahovalectva a zvyšovanie povedomia o súvisiacich rizikách; zlepšovanie kapacít v oblasti správy hraníc, víz a pasov, čo zahŕňa aj zabezpečenie dokladov, zavádzanie biometrických údajov a odhaľovanie falošných dokladov; účinné vykonávanie dohôd o readmisii uzavretých so Spoločenstvom a povinností vyplývajúcich z medzinárodných dohôd; ako aj pomoc tretím krajinám pri riadení nelegálneho prisťahovalectva a pri koordinácii ich politík;
- d) ochrana migrantov vrátane tých najzraniteľnejších, ako sú ženy a deti, proti zneužívaniu a vylúčeniu prostredníctvom opatrení, ako je napríklad rozvoj právnych predpisov tretích krajín v oblasti migrácie; podpora integrácie a nediskriminácie, ako aj opatrení na ochranu migrantov proti rasizmu a xenofóbii; prevencia pašovania osôb a obchodovania s ľuďmi a akejkoľvek formy otroctva a boj proti nim;
- e) podpora azylovej a medzinárodnej ochrany okrem iného prostredníctvom regionálnych programov ochrany najmä v oblasti posilnenia inštitucionálnych kapacít; podpora registrácie žiadateľov o azyl a utečencov; podpora medzinárodných noriem a nástrojov v oblasti ochrany utečencov; podpora zlepšenia podmienok prijímania a miestnej integrácie, ako aj v oblasti hľadania trvalých riešení.

*Článok 17***Krajiny AKT, ktoré sú krajinami protokolu o cukre**

1. Krajiny AKT uvedené v prílohe III, ktoré sú krajinami protokolu o cukre a na ktoré má vplyv reforma sektora cukru Spoločenstva, profitujú z programu sprievodných opatrení. Pomoc Spoločenstva týmto krajinám je zameraná na podporu ich prispôsobenia sa novým podmienkam na trhu s cukrom, ktoré sú dôsledkom reformy spoločnej organizácie trhu s cukrom. Pomoc Spoločenstva zohľadňuje adaptačné stratégie týchto krajín a osobitnú pozornosť venuje týmto oblastiam spolupráce:

- a) zvýšenie konkurencieschopnosti sektora cukru a cukrovej trstiny, ak je to trvalo udržateľné, pri zohľadnení situácie rôznych zložiek reťazca;
- b) podpora hospodárskej diverzifikácie oblastí závislých od cukru;

▼B

c) riešenie širších vplyvov adaptačného procesu, ktoré môžu súvisieť okrem iného so zamestnanosťou a sociálnymi službami, využívaním pôdy a obnovou životného prostredia, energetikou, výskumom a inováciou a makroekonomickou stabilitou.

2. V rámci sumy uvedenej v prílohe IV Komisia stanoví maximálnu sumu dostupnú každej krajine protokolu o cukre na financovanie činností uvedených v odseku 1 na základe potrieb každej krajiny súvisiacich najmä s dosahom reformy v sektore cukru v dotknutej krajine a s významom sektora cukru pre jej hospodárstvo. Stanovenie kritérií pridelovania sa zakladá na údajoch o úrode pred rokom 2004.

Ďalšie pokyny pre rozdelenie celkovej sumy medzi prijímateľov stanoví Komisia, konajúc v súlade s postupom uvedeným v článku 35 ods. 2.

▼M3*Článok 17a***Krajiny AKT, ktoré sú hlavnými dodávateľmi banánov**

1. Na krajiny AKT dodávajúce banány, ktoré sú uvedené v prílohe IIIa, sa vzťahujú výhody vyplývajúce z programu sprievodných opatrení týkajúcich sa banánov (ďalej len „BAM program“).

a) Všeobecné ciele:

Pomoc Únie je zameraná na:

- i) podporu procesu prispôsobenia sa vyplývajúceho z liberalizácie trhu Únie s banánmi v rámci WTO;
- ii) boj proti chudobe prostredníctvom zlepšovania životnej úrovne a podmienok farmárov a dotknutých osôb.

b) Všeobecné priority:

Pomoc Únie zohľadňuje politiky a adaptačné stratégie týchto krajín, ako aj ich regionálne prostredie (ich blízkosť k najvzdialenejším regiónom Únie a zámorským krajinám a územiam) a sústreďuje sa na jednu alebo viaceré z týchto oblastí spolupráce:

- i) riešenie širších vplyvov adaptačného procesu, a to najmä v miestnych komunitách a ich najzraniteľnejších skupinách, ktoré môžu súvisieť so zamestnanosťou a sociálnymi službami, využívaním pôdy a obnovou životného prostredia;
- ii) podpora hospodárskej diverzifikácie oblastí závislých od produkcie banánov v prípade, že takáto stratégia bude realizovateľná;
- iii) zvýšenie konkurencieschopnosti v sektore vývozu banánov, ak je to trvalo udržateľné, pri zohľadnení situácie rôznych zložiek reťazca.

Prostredníctvom uvedených programov sa podporí dodržiavanie noriem v oblasti bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci, ako aj environmentálnych noriem, vrátane tých, ktoré sa týkajú používania pesticídov a vystavenia voči nim.

c) Všeobecné očakávané výsledky:

Výsledky pomoci musia byť v súlade s cieľmi stanovenými v písmene a) tohto odseku. Pomoc Únie bude v spolupráci s prijímajúcimi krajinami zameraná najmä na dosiahnutie výsledkov v sociálnej, environmentálnej a hospodárskej oblasti.

▼ M3

2. Komisia stanoví v rámci sumy uvedenej v prílohe IV maximálnu dostupnú orientačnú sumu pre každú jednotlivú oprávnenú krajinu AKT dodávajúcu banány uvedenú v odseku 1 tohto článku na základe týchto objektívnych kritérií:

- a) úroveň obchodu s banánmi s Úniou, pričom vyšší dovoz Únie z dotknutej krajiny AKT sa odrazí pozitívne na pridelení prostriedkov. Toto kritérium sa zakladá na veľkosti sektora vývozu banánov do Únie v jednotlivých krajinách. Zohľadní sa priemer troch najvyšších ročných tonáží banánov dovezených do Únie z každej oprávnenej prijímajúcej krajiny počas posledných piatich rokov pred rokom 2010;
- b) dôležitosť vývozu banánov do Únie v hospodárstve, pričom vyšší stupeň dôležitosti v dotknutej krajine AKT sa odrazí pozitívne na pridelení prostriedkov. Toto kritérium sa bude merať na základe hodnoty dovozu banánov do Únie z každej oprávnenej prijímajúcej krajiny ako percentuálneho podielu na hrubom národnom dôchodku (HND) krajiny počas posledných troch rokov pred rokom 2010, za ktoré sú údaje dostupné;
- c) úroveň rozvoja, pričom nižšia úroveň rozvoja v dotknutej krajine AKT zaznamenaná na základe indexu ľudského rozvoja (Human Development Index, HDI) OSN sa odrazí pozitívne na pridelení prostriedkov. Toto kritérium sa bude merať priemerným HDI počas obdobia rokov 2005 – 2007, za ktoré OSN použila rovnakú metódu.

Stanovenie kritérií pridelenia vychádza z reprezentatívnych údajov za obdobie pred rokom 2011 týkajúcich sa obdobia, ktoré nesmie byť dlhšie ako päť rokov. V orientačných sumách finančných prostriedkov pridelených krajinám sa tieto tri kritériá zohľadnia rovnako vo všetkých oprávnených prijímajúcich krajinách.

Na základe uplatňovania uvedených kritérií bude Komisia pred prijatím viacročných stratégií podpory, ktoré sú uvedené v odseku 3, informovať Európsky parlament a Radu o zamýšľanom použití pridelených orientačných súm finančných prostriedkov uvedených v prílohe IV. V tejto informácii sa pre každú oprávnenú krajinu AKT dodávajúcu banány uvedie dostupná orientačná suma.

3. Komisia prijme viacročné stratégie podpory analogicky k článku 19 a v súlade s článkom 21. Zabezpečí, aby tieto stratégie dopĺňali geograficky zamerané strategické dokumenty príslušných krajín a aby tieto sprievodné opatrenia týkajúce sa banánov boli dočasného charakteru.

Viacročné stratégie podpory pre sprievodné opatrenia týkajúce sa banánov zahŕňajú:

- a) aktualizovaný environmentálny profil krajiny, v ktorom sa venuje osobitná pozornosť odvetviu banánov a ktorý sa sústreďuje okrem iného na pesticídy;
- b) informácie o dosiahnutých cieľoch minulých programov na podporu banánov;
- c) ukazovatele hodnotenia pokroku v oblasti podmienok vyplácania v prípade, že ako forma financovania je stanovená rozpočtová pomoc;
- d) očakávané výsledky pomoci;
- e) časový rozvrh podporných činností a rozvrh predpokladaného vyplácania;
- f) spôsob, akým sa bude realizovať a monitorovať pokrok pri dodržiavaní hlavných medzinárodne dohodnutých noriem ILO a náležitých dohovorov v oblasti bezpečnosti a zdravia pri práci, ako aj príslušných základných environmentálnych noriem dohodnutých na medzinárodnej úrovni.

▼ **M3**

V rámci viacročného finančného rámca na roky 2007 – 2013 stanoveného Medziinštitucionálnou dohodou zo 17. mája 2006 medzi Európskym parlamentom, Radou a Komisiou o rozpočtovej disciplíne a riadnom finančnom hospodárení ⁽¹⁾ sa uskutoční hodnotenie BAM programu a pokroku dotknutých krajín obsahujúce odporúčania k opatreniam, ktoré je potrebné prijať, a ich povaha.

▼ **B**

HLAVA III

PLÁNOVANIE A ROZDEĽOVANIE FINANČNÝCH PROSTRIEDKOV*Článok 18***Všeobecný rámec plánovania a rozdeľovania finančných prostriedkov**

1. Pokiaľ ide o geografické programy, Komisia vypracuje pre každú partnerskú krajinu alebo región strategický plán a viacročný orientačný program ustanovené v článku 19 a prijme pre každú partnerskú krajinu alebo región ročný akčný program ustanovený v článku 22.

Pokiaľ ide o tematické programy, Komisia vypracuje tematické strategické plány ustanovené v článku 20 a prijme akčné programy ustanovené v článku 22.

Za výnimočných okolností môže byť podpora Spoločenstva poskytnutá vo forme osobitných opatrení, ktoré nie sú uvedené v strategických plánoch ani viacročných orientačných programoch a ktoré sú ustanovené v článku 23.

2. Komisia stanoví v rámci každého geografického programu pomocou štandardných, objektívnych a transparentných kritérií rozdeľovania zdrojov viacročné orientačné rozdelenie finančných prostriedkov na základe potrieb a výsledkov dotknutej partnerskej krajiny alebo regiónu a pri zohľadnení špecifických problémov, ktorým čelia krajiny alebo regióny v kríze, konflikte alebo ohrození katastrofou, ako aj osobitostí jednotlivých programov.

Medzi kritériá potrieb patrí počet obyvateľov, príjem na obyvateľa a rozsah chudoby, rozdelenie príjmov a stupeň sociálneho rozvoja. Medzi kritériá dosahovania výsledkov patrí politický, hospodársky a sociálny pokrok, pokrok v dobrej správe vecí verejných a účinné využívanie pomoci a najmä spôsob, akým krajina využíva obmedzené a v prvom rade vlastné zdroje na rozvoj.

3. Na posilnenie spolupráce medzi najvzdialenejšími regiónmi EÚ a susednými partnerskými krajinami a regiónmi môže Komisia využiť osobitné finančné prostriedky.

*Článok 19***Geografické strategické plány a viacročné orientačné programy**

1. Pri príprave a vykonávaní strategických plánov sa uplatňujú zásady účinnosti pomoci: vnútroštátna iniciatíva, partnerstvo, koordinácia, harmonizácia, súlad so systémami prijímajúcej krajiny alebo regiónu a orientácia na výsledky, ako sa uvádza v článku 3 ods. 5 až ods. 8.

⁽¹⁾ Ú. v. EÚ C 139, 14.6.2006, s. 1.

▼B

2. Strategické plány sa vzťahujú na obdobie, ktorého dĺžka nepresiahne dobu platnosti tohto nariadenia, a ich cieľom je poskytnúť ucelený rámec pre spoluprácu medzi Spoločenstvom a dotknutou partnerskou krajinou alebo regiónom v súlade s celkovým účelom a rozsahom pôsobnosti, cieľmi, zásadami a politickými pokynmi tohto nariadenia a s prílohou IV. Viacročné orientačné programy sa zakladajú na strategických plánoch.

Strategické plány sa revidujú v polovici ich trvania alebo v prípade potreby ad hoc, a to v súlade s príslušnými zásadami a postupmi ustanovenými v dohodách o partnerstve a spolupráci uzavretými s partnerskými krajinami a regiónmi.

3. Strategické plány v zásade vychádzajú z dialógu s partnerskou krajinou alebo regiónom, na ktorom sa zúčastňuje občianska spoločnosť a regionálne a miestne orgány, aby sa zabezpečilo dostatočne zodpovedné spolupôsobenie danej krajiny alebo regiónu v procese a aby sa podnietila podpora pre vnútroštátne stratégie rozvoja, a najmä stratégie zmiernovania chudoby.

4. Viacročné orientačné programy pre jednotlivé krajiny alebo regióny sa vypracovávajú na základe strategických plánov. Podľa možnosti sú predmetom dohody s danou krajinou alebo regiónom.

Viacročné orientačné programy stanovujú prioritné oblasti, ktorým sú určené finančné prostriedky Spoločenstva, konkrétne ciele, očakávané výsledky a ukazovatele dosiahnutých výsledkov.

Tieto programy taktiež stanovujú orientačné rozdelenie finančných prostriedkov, a to celkové, ako aj pre jednotlivé prioritné oblasti, pričom toto rozdelenie sa podľa potreby môže uviesť vo forme rozmedzia. Toto rozdelenie je v súlade s orientačným rozdelením stanovenými v prílohe IV.

Programy sa v prípade potreby upravujú, a to na základe na revízie v polovici ich trvania alebo ad hoc revízie strategických plánov.

Na základe preskúmaní sa môže zvýšiť alebo znížiť viacročný orientačný prídelený najmä z dôvodu osobitných potrieb, ako je stav po kríze, alebo v prípade výnimočných alebo neuspokojivých výsledkov.

5. V prípade krízy, stavu po konflikte alebo ohrozenia demokracie, právneho štátu, ľudských práv a základných slobôd sa na základe osobitného núdzového postupu môže uskutočniť ad hoc revízia stratégie spolupráce pre dotknutú krajinu alebo región. Z tejto revízie môže vyplývať stratégia pre krajinu alebo región zameraná na prechod k dlhodobej spolupráci a rozvoju.

6. V súlade s článkom 2 ods. 6 stratégia zabezpečí, aby boli opatrenia prijaté podľa tohto nariadenia v súlade s opatreniami oprávnenými na financovanie podľa iných nástrojov Spoločenstva, najmä nariadenia (ES) č. 1717/2006 a nariadenia (ES) č. 1257/96, a aby pri nich nedochádzalo k duplicitě. Ak sú partnerské krajiny alebo skupiny partnerských krajín priamo dotknuté alebo ovplyvnené krízou alebo stavom po kríze, pri viacročných orientačných programoch sa kladie osobitný dôraz na posilnenie koordinácie pomoci, obnovy a rozvoja, aby sa podporil prechod z núdzovej situácie do fázy rozvoja; programy pre krajiny a regióny, ktoré sú pravidelne vystavované prírodným katastrofám, taktiež zabezpečujú pripravenosť na prírodné katastrofy a ich prevenciu a odstraňovanie následkov takýchto katastrof.

▼B

7. V záujme podpory regionálnej spolupráce môže Komisia pri prijímaní ročných akčných programov typu programov uvedených v článku 22 alebo osobitných opatrení uvedených v článku 23 ako opatrení spolupráce podľa tejto kapitoly rozhodnúť, že projekty alebo programy regionálnej alebo cezhraničnej povahy vykonávané s krajinami uvedenými v prílohe V sú oprávnené v súlade s článkom 2 ods. 4 prvým pododsekom. Ustanovenia v tomto zmysle sa môžu uviesť v strategických plánoch a viacročných orientačných programoch uvedených v tomto článku a v článku 20.

8. Komisia a členské štáty sa navzájom, ako aj s inými darcami a aktérmi v oblasti rozvoja vrátane zástupcov občianskej spoločnosti a regionálnych a miestnych orgánov poradia v začiatkovej fáze plánovania, aby sa podporila komplementárnosť ich činností spolupráce.

*Článok 20***Strategické plány pre tematické programy**

1. Tematické strategické plány sa vzťahujú na obdobie, ktorého dĺžka nepresiahne dobu platnosti tohto nariadenia. Stanovujú stratégiu Spoločenstva pre dotknutú tému, priority Spoločenstva, medzinárodnú situáciu a činnosti hlavných partnerov. Sú v súlade s celkovým účelom a rozsahom pôsobnosti, cieľmi, zásadami a politickými pokynmi tohto nariadenia a s prílohou IV.

Tematické strategické plány stanovujú prioritné oblasti, na ktoré sú určené finančné prostriedky Spoločenstva, konkrétne ciele, očakávané výsledky a ukazovatele dosiahnutých výsledkov.

Tematické strategické plány taktiež obsahujú orientačné rozdelenie finančných prostriedkov, a to celkové, ako aj pre jednotlivé prioritné oblasti; pričom toto rozdelenie sa podľa potreby môže uviesť vo forme rozmedzia.

Strategické plány sa revidujú v polovici ich trvania alebo v prípade potreby ad hoc.

2. Komisia a členské štáty sa navzájom, ako aj s inými darcami a aktérmi v oblasti rozvoja vrátane zástupcov občianskej spoločnosti a miestnych orgánov poradia v začiatkovej fáze plánovania, aby sa podporila komplementárnosť ich činností spolupráce.

3. Stanovia sa zdroje a priority iniciatívy pre účasť na celosvetových iniciatívach.

▼M3*Článok 21***Prijatie strategických plánov a viacročných orientačných programov**

Strategické plány a viacročné orientačné programy uvedené v článkoch 19 a 20, ich revízie uvedené v článku 19 ods. 2 a v článku 20 ods. 1, ako aj sprievodné opatrenia uvedené v článkoch 17 a 17a prijíma Komisia v súlade s postupom uvedeným v článku 35 ods. 2.

HLAVA IV VYKONÁVANIE

Článok 22

Prijímanie ročných akčných programov

1. Komisia prijíma ročné akčné programy vypracované na základe strategických plánov a viacročných orientačných programov uvedených v článkoch 19 a 20.

Vo výnimočných prípadoch, napríklad ak sa akčný program ešte neprijal, môže Komisia na základe strategických plánov a viacročných orientačných programov uvedených v článkoch 19 a 20 prijať opatrenia, ktoré nie sú ustanovené v ročnom akčnom programe, a to podľa rovnakých pravidiel a postupov, ako sa vzťahujú na akčné programy.

2. Ročné akčné programy stanovujú sledované ciele, oblasti iniciatívy, očakávané výsledky, riadiace postupy a plánovanú celkovú sumu finančných prostriedkov. Obsahujú opis operácií, ktoré sa majú financovať, približný údaj o sumách vyčlenených na jednotlivé operácie a orientačný časový harmonogram vykonávania. Ciele sú merateľné a majú časovo vymedzené referenčné hodnoty.

3. Ročné akčné programy prijíma Komisia v súlade s postupom stanoveným v článku 35 ods. 2.

4. Vhodný environmentálny skríning sa uskutoční na úrovni projektov vrátane posúdenia vplyvu na životné prostredie (EIA) pre environmentálne citlivé projekty, a najmä pre významnú novú infraštruktúru. Strategické environmentálne posudky (SEA) sa v prípade potreby využijú pri vykonávaní odvetvových programov. Zaručí sa účasť zainteresovaných strán na environmentálnych posudkoch a prístup verejnosti k ich výsledkom.

Článok 23

Prijímanie osobitných opatrení, ktoré nie sú ustanovené v strategických plánoch ani vo viacročných orientačných programoch

1. V prípade nepredpokladaných a riadne odôvodnených potrieb alebo okolností súvisiacich s prírodnými katastrofami, občianskymi nepokojmi alebo krízami, ktoré nemožno financovať podľa nariadenia (ES) č. 1717/2006, ani podľa nariadenia (ES) č. 1257/96, prijme Komisia osobitné opatrenia, ktoré nie sú ustanovené v strategických plánoch ani vo viacročných orientačných programoch (ďalej len „osobitné opatrenia“).

Osobitné opatrenia možno využiť aj na financovanie opatrení zameraných na uľahčenie prechodu z núdzovej pomoci na operácie dlhodobého rozvoja vrátane opatrení zameraných na prípravu ľudí na lepšie vysporiadanie sa s opakujúcimi sa krízami.

2. Pri osobitných opatreniach sa stanovujú sledované ciele, oblasti iniciatívy, očakávané výsledky, riadiace postupy a celková suma finančných prostriedkov. Obsahujú opis operácií, ktoré sa majú financovať, približný údaj o sumách vyčlenených na jednotlivé operácie a orientačný harmonogram ich vykonávania. Obsahujú vymedzenie druhu ukazovateľov výkonnosti, ktoré sa budú musieť monitorovať pri vykonávaní osobitných opatrení.

▼B

3. Ak náklady na takéto opatrenia prekročia sumu 10 miliónov EUR, Komisia ich prijíma podľa riadiaceho postupu uvedeného v článku 35 ods. 2. Pokiaľ ide o osobitné opatrenia s nákladmi nižšími ako 10 miliónov EUR, Komisia ich zašle pre informáciu členským štátom do jedného mesiaca od prijatia rozhodnutia.

4. Postup uvedený v článku 35 ods. 2 sa nemusí použiť pri zmenách a doplneniach osobitných opatrení, ako sú technické úpravy, predĺženie doby vykonávania, prerozdelenie finančných prostriedkov v rámci predpokladaného rozpočtu či zvýšenie alebo zníženie rozpočtu o menej ako 20 % pôvodného rozpočtu, ak tieto zmeny a doplnenia neovplyvnia pôvodné ciele stanovené rozhodnutím Komisie. Všetky podobné technické úpravy sa do jedného mesiaca oznámia Európskemu parlamentu a členským štátom.

*Článok 24***Oprávnenosť**

1. Bez toho, aby bol dotknutý článok 31, sú na financovanie podľa tohto nariadenia na účely vykonávania ročných akčných programov uvedených v článku 22 alebo osobitných opatrení uvedených v článku 23 okrem iných oprávnené:

- a) partnerské krajiny a regióny a ich inštitúcie;
- b) decentralizované orgány v partnerských krajinách, ako sú obce, okresy, územné celky a regióny;
- c) spoločné orgány vytvorené partnerskými krajinami a regiónmi spolu so Spoločenstvom;
- d) medzinárodné organizácie vrátane regionálnych organizácií, orgány, oddelenia a misie OSN, medzinárodné a regionálne finančné inštitúcie a rozvojové banky, pokiaľ prispievajú k dosiahnutiu cieľov tohto nariadenia;
- e) inštitúcie a orgány Spoločenstva, avšak len na účely vykonávania podporných opatrení uvedených v článku 26;
- f) agentúry EÚ;
- g) tieto subjekty a orgány členských štátov, partnerských krajín a regiónov a akejkoľvek inej tretej krajiny, ktorá dodržiava pravidlá prístupu k vonkajšej pomoci Spoločenstva stanovené v článku 31, pokiaľ prispievajú k dosiahnutiu cieľov tohto nariadenia:
 - (i) verejné alebo pološtátne subjekty, miestne orgány a konzorciá alebo združenia, ktoré ich zastupujú;
 - (ii) spoločnosti, podniky a iné súkromné organizácie a firmy;
 - (iii) finančné inštitúcie, ktoré poskytujú, podporujú a financujú súkromné investície v partnerských krajinách a regiónoch;
 - (iv) neštátne subjekty vymedzené v odseku 2;
 - (v) fyzické osoby.

▼B

2. Medzi neštátne neziskové subjekty, ktoré sú oprávnené na finančnú podporu podľa tohto nariadenia a ktoré pôsobia na nezávislom a spoľahlivom základe, patria: mimovládne organizácie, organizácie zastupujúce domorodé obyvateľstvo, organizácie zastupujúce národnostné a/alebo etnické menšiny, miestne obchodné združenia a občianske skupiny, družstvá, odborové zväzy, organizácie zastupujúce hospodárske a sociálne záujmy, organizácie boja proti korupcii a podvodom a podpory dobrej správy vecí verejných, organizácie na ochranu občianskych práv a organizácie boja proti diskriminácii, miestne organizácie (vrátane sietí) činné v oblasti decentralizovanej regionálnej spolupráce a integrácie, spotrebiteľské organizácie, organizácie žien a mládeže, vzdelávacie, kultúrne, výskumné a vedecké organizácie, univerzity, cirkvi a náboženské združenia a spoločenstvá, médiá a všetky mimovládne združenia a nezávislé nadácie vrátane nezávislých politických nadácií, ktoré sú schopné prispieť k dosiahnutiu cieľov tohto nariadenia.

*Článok 25***Formy finančnej pomoci**

1. Finančná pomoc Spoločenstva môže mať tieto formy:

- a) projekty a programy;
- b) podpora rozpočtu, ak je hospodárenie s verejnými výdavkami partnerskej krajiny dostatočne transparentné, spoľahlivé a účinné a ak krajina zaviedla správne formulované odvetvové alebo makroekonomické politiky kladne zhodnotené jej hlavnými darcami, prípadne aj medzinárodnými finančnými inštitúciami. Komisia dôsledne uplatňuje prístup založený na výsledkoch a ukazovateľoch výkonnosti, jasne vymedzí svoje podmienky a monitoruje ich dodržiavanie a podporuje úsilie partnerských krajín o rozvinutie kapacít parlamentnej kontroly a auditu a o zlepšenie transparentnosti a prístupu verejnosti k informáciám. Vyplatenie rozpočtovej pomoci je podmienené uspokojivým pokrokom pri dosahovaní cieľov z hľadiska dosahu a výsledkov.
- c) odvetvová podpora;
- d) vo výnimočných prípadoch môžu odvetvové a všeobecné programy dovozu mať formu:
 - (i) odvetvových programov dovozu v naturáliách,
 - (ii) odvetvových programov dovozu, ktoré poskytujú devízové prostriedky na financovanie dovozu pre dané odvetvie, alebo
 - (iii) všeobecných programov dovozu, ktoré poskytujú devízové prostriedky na financovanie všeobecného dovozu širokej škály výrobkov;
- e) finančné prostriedky sprístupnené EIB alebo iným finančným sprostredkovateľom na základe programov Komisie na účely poskytovania pôžičiek (najmä na podporu investícií do súkromného sektora a jeho rozvoja), rizikového kapitálu (formou vedľajších alebo podmienených pôžičiek) alebo iných dočasných menšinových účastí na obchodnom kapitále a príspevkov do záručných fondov v súlade s článkom 32 tak, aby bolo finančné riziko Spoločenstva obmedzené na tieto finančné prostriedky;

▼B

- f) bonifikácia úrokových sadzieb najmä pre pôžičky v oblasti životného prostredia;
- g) odpustenie dlhov v rámci medzinárodne schválených programov znižovania zadlženosti;
- h) granty na financovanie projektov predložených subjektmi, ktoré majú povahu subjektov vymenovaných v článku 24 ods. 1 písm. b), c), d), f) a g) bodoch (i) až (v);
- i) granty na financovanie prevádzkových nákladov subjektov, ktoré majú povahu subjektov vymenovaných v článku 24 ods. 1 písm. b), c), d), f) a g) bodoch (i), (iii) a (iv);
- j) financovanie twinningových programov medzi verejnými inštitúciami, miestnymi orgánmi, vnútroštátnymi verejnými orgánmi alebo súkromnými subjektmi poverenými úlohami verejných služieb z členského štátu a partnerskej krajiny alebo regiónu;
- k) príspevky do medzinárodných fondov, napríklad tých, ktoré spravujú medzinárodné alebo regionálne organizácie;
- l) príspevky do vnútroštátnych fondov vytvorených partnerskými krajinami a regiónmi na účely pritiahnutia spoločného financovania viacerých darcov alebo príspevky do fondov vytvorených jedným alebo viacerými darcami na účely spoločného vykonávania projektov;
- m) kapitálové investície do medzinárodných finančných inštitúcií a regionálnych rozvojových bánk;
- n) ľudské a materiálne zdroje potrebné na účinnú správu a dohľad nad projektmi a programami zo strany partnerských krajín a regiónov.

▼M2

2. Pomoc Únie sa v prijímajúcich krajinách v zásade nesmie použiť na platbu daní, ciel alebo poplatkov.

▼B*Článok 26***Podporné opatrenia**

1. Z finančnej pomoci Spoločenstva sa môžu hradiť výdavky spojené s prípravou, plnením, monitorovaním, auditom a hodnotením priamo potrebným na vykonávanie tohto nariadenia a dosiahnutie jeho cieľov, napr. štúdie, stretnutia, informovanie, zvyšovanie povedomia, odborná príprava a publikačná činnosť, výdavky spojené s počítačovými sieťami na výmenu informácií a všetky ostatné výdavky na administratívu alebo technickú pomoc, ktoré sú potrebné na riadenie programu. Hradia sa z nej aj výdavky delegácií Komisie na administratívnu podporu potrebnú pri riadení operácií financovaných podľa tohto nariadenia.

2. Tieto podporné opatrenia nemusia byť súčasťou viacročných orientačných programov, a preto sa môžu financovať mimo rozsahu pôsobnosti strategických plánov a viacročných orientačných programov. Môžu sa však financovať aj v rámci viacročných orientačných programov.

V súlade s článkom 23 ods. 3 a ods. 4 Komisia prijíma podporné opatrenia, ktoré nie sú súčasťou viacročných orientačných programov.

▼B*Článok 27***Spolufinancovanie**

1. Opatrenia môžu okrem iných spolufinancovať tieto subjekty:
 - a) členské štáty a ich regionálne a miestne orgány, a najmä ich verejné a pološtátne agentúry;
 - b) iné darcovské krajiny, a najmä ich verejné a pološtátne agentúry;
 - c) medzinárodné organizácie vrátane regionálnych organizácií, a najmä medzinárodné a regionálne finančné inštitúcie;
 - d) spoločnosti, firmy, iné súkromné organizácie a podniky a iné neštátne subjekty;
 - e) partnerské krajiny a regióny prijímajúce finančné prostriedky.

2. V prípade paralelného spolufinancovania sa projekt alebo program rozdeľuje na niekoľko jasne identifikovateľných zložiek, z ktorých každý financujú iní partneri, ktorí zabezpečujú spolufinancovanie spôsobom, ktorý vždy umožní identifikáciu konečného využitia finančných prostriedkov.

V prípade spoločného spolufinancovania sa celkové náklady na projekt alebo program rozdeľujú medzi partnerov, ktorí zabezpečujú spolufinancovanie, a zdroje sa spoja takým spôsobom, aby nebolo možné identifikovať zdroj prostriedkov pre žiadnu činnosť vykonávanú v rámci projektu alebo programu.

3. V prípade spoločného spolufinancovania môže Komisia na účely vykonávania spoločných opatrení prijať a spravovať prostriedky v mene subjektov uvedených v odseku 1 písm. a), b) a c). Takéto prostriedky sa považujú za pripísané príjmy v súlade s článkom 18 nariadenia (ES, Euratom) č. 1605/2002.

*Článok 28***Riadiace postupy**

1. Opatrenia financované podľa tohto nariadenia sa vykonávajú v súlade s nariadením (ES, Euratom) č. 1605/2002 a všetkých jeho následných revízií.
2. V prípade spolufinancovania a v iných opodstatnených prípadoch môže Komisia zveriť úlohy verejnému orgánu, a najmä úlohy spojené s plnením rozpočtu, orgánom uvedeným v článku 54 ods. 2 písm. c) nariadenia (ES, Euratom) č. 1605/2002.
3. V prípade decentralizovaného riadenia sa Komisia môže rozhodnúť uplatniť postupy verejného obstarávania alebo udeľovania grantov, ktoré sa používajú v prijímajúcej partnerskej krajine alebo regiónu, po overení skutočnosti, že dodržiavajú príslušné kritériá nariadenia (ES, Euratom) č. 1605/2002, ak:

— sú postupy prijímajúcej partnerskej krajiny alebo regiónu v súlade so zásadami transparentnosti, proporcionality, rovnakého zaobchádzania a nediskriminácie a zabráňujú akémukoľvek konfliktu záujmov,

▼B

- sa prijímajúca partnerská krajina alebo región zaviazu pravidelne kontrolovať, či sa operácie financované zo všeobecného rozpočtu Európskej únie správne vykonali, prijať vhodné opatrenia na predchádzanie nezrovnalostiam a podvodom a v prípade potreby prijať právne opatrenia na získanie neoprávnene vyplatených prostriedkov.

*Článok 29***Rozpočtové záväzky****▼M3**

1. Rozpočtové záväzky sa urobia na základe rozhodnutí Komisie v súlade s článkom 17a ods. 3, článkom 22 ods. 1, článkom 23 ods. 1 a článkom 26 ods. 1.

▼B

2. Finančná pomoc Spoločenstva môže mať okrem iných tieto právne formy:

- dohody o financovaní,
- dohody o udelení grantu,
- zmluvy uzavreté v rámci verejného obstarávania,
- pracovné zmluvy.

*Článok 30***Ochrana finančných záujmov Spoločenstva**

1. Všetky dohody vyplývajúce z tohto nariadenia obsahujú ustanovenia, ktoré v súlade s nariadením Rady (ES, Euratom) č. 2988/95 z 18. decembra 1998 o ochrane finančných záujmov Európskych spoločenstiev ⁽¹⁾, nariadením Rady (Euratom, ES) č. 2185/96 z 11. novembra 1996 o kontrolách a inšpekciách na mieste, vykonávaných Komisiou za účelom ochrany finančných záujmov Európskych spoločenstiev pred spreneverou a inými podvodmi ⁽²⁾ a nariadením Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 1073/1999 z 25. mája 1999 o vyšetrovaniach vykonávaných Európskym úradom pre boj proti podvodom (OLAF) ⁽³⁾ zabezpečujú ochranu finančných záujmov Spoločenstva, najmä pokiaľ ide o nezrovnalosti, podvody, korupciu a akúkoľvek inú nezákonnú činnosť.

2. Dohody výslovne oprávňujú Komisiu a Dvor audítorov vykonávať audity vrátane auditov dokladov alebo auditov na mieste u akéhokoľvek zmluvného dodávateľa alebo subdodávateľa, ktorý prijal finančné prostriedky Spoločenstva. Tiež výslovne oprávňujú Komisiu vykonávať kontroly a inšpekcie na mieste ustanovené v nariadení (Euratom, ES) č. 2185/96.

3. Všetky zmluvy uzavreté v dôsledku vykonávania pomoci zabezpečujú počas vykonávania zmluvy a po ňom práva Komisie a Dvora audítorov podľa odseku 2.

⁽¹⁾ Ú. v. ES L 312, 23.12.1995, s. 1.

⁽²⁾ Ú. v. ES L 292, 15.11.1996, s. 2.

⁽³⁾ Ú. v. ES L 136, 31.5.1999, s. 1.

▼B*Článok 31***Postupy verejného obstarávania, postupy udeľovania grantov, pravidiel pôvodu**

1. Účasť na postupe uzatvárania zmlúv uzavretých v rámci verejného obstarávania alebo dohôd o udelení grantu financovaných podľa tohto nariadenia je otvorená pre všetky fyzické osoby, ktoré sú štátnymi príslušníkmi členského štátu Spoločenstva, oficiálnej kandidátskej krajiny uznanej Európskym spoločenstvom alebo členského štátu Európskeho hospodárskeho priestoru, ako aj pre všetky právnické osoby usadených v týchto štátoch.

Účasť na postupe uzatvárania zmlúv uzavretých v rámci verejného obstarávania alebo dohôd o udelení grantu financovaných v rámci geografického programu vymedzeného v článkoch 5 až 10 je otvorená pre všetky fyzické osoby, ktoré sú štátnymi príslušníkmi rozvojovej krajiny oprávnenej podľa prílohy I, ako aj pre právnické osoby, ktoré majú v takejto krajine sídlo.

▼M3

Účasť na postupe uzatvárania zmlúv uzavretých v rámci verejného obstarávania alebo dohôd o udelení grantu financovaných v rámci tematického programu vymedzeného v článkoch 11 až 16 a programov ustanovených v článkoch 17 a 17a je otvorená pre všetky fyzické osoby, ktoré sú štátnymi príslušníkmi rozvojovej krajiny podľa OECD/DAC a prílohy II, pre právnické osoby, ktoré majú v takejto krajine sídlo, ako aj pre fyzické a právnické osoby oprávnené na základe daného tematického programu alebo programov ustanovených v článkoch 17 a 17a. Komisia prílohu II uverejňuje a aktualizuje v súlade s pravidelnými revíziami zoznamu prijímateľov pomoci vykonávanými OECD/DAC a informuje o tom Radu.

▼B

2. Účasť na postupe uzatvárania zmlúv uzavretých v rámci verejného obstarávania alebo dohôd o udelení grantu financovaných podľa tohto nariadenia je otvorená pre všetky fyzické osoby, ktoré sú štátnymi príslušníkmi akejkoľvek krajiny, ktorá sa neuvádza v odseku 1, a pre všetky právnické osoby, ktoré majú v takejto krajine sídlo, ak existuje recipročný prístup k ich vonkajšej pomoci.

Recipročný prístup sa udelí, ak krajina udelí za rovnakých podmienok oprávnenosť členským štátom a dotknutej prijímajúcej krajine.

Recipročný prístup sa ustanoví prostredníctvom osobitného rozhodnutia o danej krajine alebo o danom regionálnom zoskupení krajín. Takéto rozhodnutie sa prijme v súlade s postupom uvedeným v článku 35 ods. 2 a jeho účinnosť trvá najmenej jeden rok.

Pri udeľovaní recipročného prístupu sa vychádza z porovnania medzi Spoločenstvom a inými darcami a postupuje sa na úrovni odvetvia podľa kategórií vymedzených OECD/DAC alebo na úrovni krajín, či už ide o darcovskú alebo prijímajúcu krajinu. Rozhodnutie o udelení takejto reciprocity darcovskej krajine je založené na transparentnosti, trvalosti a proporcionalite pomoci poskytnutej týmto darcom, pričom sa zohľadňuje aj jej kvalitatívna a kvantitatívna povaha. S prijímajúcimi krajinami sa v rámci postupu uvedeného v tomto odseku vedú konzultácie.

Recipročný prístup v najmenej rozvinutých krajinách vymedzených OECD/DAC sa automaticky udeľuje členom OECD/DAC.

3. Účasť na postupe uzatvárania zmlúv uzavretých v rámci verejného obstarávania alebo dohôd o udelení grantu financovaných podľa nástroja Spoločenstva je otvorená pre medzinárodné organizácie.

▼B

4. Vyššie uvedeným nie je dotknutá účasť kategórií oprávnených organizácií na základe ich povahy alebo lokalizácie v súvislosti s cieľmi akcie, ktorá sa má vykonať.

5. Experti môžu byť akejkoľvek štátnej príslušnosti bez toho, aby tým boli dotknuté kvalitatívne a finančné požiadavky stanovené v pravidlách Spoločenstva pre verejné obstarávanie.

6. Všetky dodávky a materiály zakúpené na základe zmluvy financovanej podľa tohto nariadenia pochádzajú zo Spoločenstva alebo z oprávnenej krajiny podľa vymedzení v odsekoch 1 a 2. Na účely tohto nariadenia je pojem „pôvod“ vymedzený v príslušných právnych predpisoch Spoločenstva o pravidlách pôvodu na colné účely.

7. Komisia môže v opodstatnených prípadoch povoliť účasť fyzických a právnických osôb z krajín, ktoré majú tradičné hospodárske, obchodné alebo geografické väzby so susednými krajinami alebo inými tretími krajinami, a využívanie dodávok a materiálov iného pôvodu.

8. Komisia môže v opodstatnených výnimočných prípadoch povoliť účasť fyzických osôb, ktoré sú štátnymi príslušníkmi krajín neuvedených v odsekoch 1 a 2, ako aj právnických osôb so sídlom v takýchto krajinách, alebo nákup dodávok a materiálov iného pôvodu, ako je stanovený v odseku 6.

Výnimky sa môžu odôvodniť nedostupnosťou výrobkov a služieb na trhoch dotknutých krajín, mimoriadnou naliehavosťou alebo tým, že pravidlá oprávnenosti by znemožnili alebo značným spôsobom sťažili realizáciu projektu, programu alebo akcie.

9. Ak sa finančná pomoc Spoločenstva vzťahuje na operáciu vykonávanú prostredníctvom medzinárodnej organizácie, je účasť na príslušných zmluvných postupoch otvorená pre všetky fyzické alebo právnické osoby, ktoré sú oprávnené podľa odsekov 1 a 2, ako aj pre všetky fyzické alebo právnické osoby, ktoré sú oprávnené podľa pravidiel tejto organizácie, pričom je potrebné zabezpečiť rovnaké zaobchádzanie so všetkými darcami. Rovnaké pravidlá sa uplatňujú pri dodávkach, materiáloch a odborníkoch.

Ak sa finančná pomoc Spoločenstva vzťahuje na operáciu spolufinancovanú treťou krajinou, pod podmienkou recipacity podľa odseku 2, alebo regionálnou organizáciou, alebo členským štátom, je účasť na príslušných zmluvných postupoch otvorená pre všetky fyzické alebo právnické osoby, ktoré sú oprávnené podľa odsekov 1, 2 a 3, ako aj pre všetky fyzické alebo právnické osoby, ktoré sú oprávnené podľa pravidiel tejto tretej krajiny, regionálnej organizácie alebo členského štátu. Rovnaké pravidlá sa uplatňujú pri dodávkach, materiáloch a expertoch.

10. Na účely pomoci poskytovanej priamo prostredníctvom neštátnych subjektov v rámci tematického programu vymedzeného v článku 14 sa ustanovenia odseku 1 nevzťahujú na kritériá oprávnenosti stanovené na výber príjemcov grantov.

Prijímatelia týchto grantov dodržiavajú pravidlá ustanovené v tomto článku, ak je na vykonávanie pomoci potrebné uzatvorenie zmluvy v rámci verejného obstarávania.

11. V záujme urýchlenia odstraňovania chudoby prostredníctvom podpory miestnych kapacít, trhov a nákupov sa osobitná pozornosť venuje miestnemu a regionálnemu verejnému obstarávaniu v partnerských krajinách.

▼B

Účastníci verejnej súťaže, s ktorým boli uzatvorené zmluvy, dodržiavajú medzinárodne schválené základné pracovné normy, napr. základné pracovné normy ILO, dohovory o slobode združovania a kolektívnom vyjednávaní, odstránení nútenej a povinnej práce, odstránení diskriminácie v zamestnaní a povolani a o zrušení práce detí.

Prístup rozvojových krajín k pomoci Spoločenstva sa umožní všetkými prostriedkami takejto technickej pomoci, ktoré sa považujú za potrebné.

*Článok 32***Finančné prostriedky sprístupnené Európskej investičnej banke alebo iným finančným sprostredkovateľom**

1. Finančné prostriedky uvedené v článku 25 ods. 1 písm. e) spravujú EIB, iní finanční sprostredkovatelia, alebo akákoľvek iná banka alebo organizácia, ktorá je schopná ich spravovať.

2. Komisia prijme vykonávacie ustanovenia na účely odseku 1 podľa jednotlivých prípadov, aby sa zahrnulo rozdelenie rizika, odmena sprostredkovateľa zodpovedného za vykonávanie, využitie a vymáhanie ziskov z prostriedkov a uzavretie operácie.

*Článok 33***Hodnotenie**

1. Komisia pravidelne monitoruje a reviduje svoje programy a hodnotí výsledky vykonávania geografických a tematických politík a programov, ako aj odvetvových politík a účinnosť plánovania, v prípade potreby prostredníctvom nezávislých vonkajších hodnotení, aby sa uistila, či splnili ciele, a aby mohla sformulovať odporúčania na účely skvalitnenia budúcich operácií. Náležite sa zohľadnia návrhy Európskeho parlamentu alebo Rady na nezávislé vonkajšie hodnotenie. Osobitná pozornosť sa venuje sociálnym sektorom a pokroku v dosahovaní RCM.

2. Komisia zasiela svoje hodnotiace správy pre informáciu Európskemu parlamentu a výboru uvedenému v článku 35. Členské štáty môžu požiadať o prerokovanie určitých hodnotení vo výbore uvedenom v článku 35 ods. 3. Tieto výsledky sa využijú pri tvorbe programu a rozdeľovaní zdrojov.

3. Komisia zapojí do fázy hodnotenia pomoci Spoločenstva poskytnutej podľa tohto nariadenia všetky príslušné zainteresované strany vrátane neštátnych subjektov a miestnych orgánov.

HLAVA V ZÁVEREČNÉ USTANOVENIA

Článok 34

Výročná správa

1. Komisia preskúma pokrok dosiahnutý pri vykonávaní opatrení prijatých podľa tohto nariadenia a predloží Európskemu parlamentu a Rade výročnú správu o vykonávaní a výsledkoch a podľa možnosti hlavných výsledkoch a dosahu pomoci. Táto správa sa predloží aj Európskemu hospodárskemu a sociálnemu výboru a Výboru regiónov.

2. Výročná správa obsahuje informácie o opatreniach financovaných v uplynulom roku, výsledkoch sledovania a hodnotenia, účasti príslušných partnerov a o viazaných a výdavkových rozpočtových prostriedkoch rozdelené podľa jednotlivých krajín, regiónov a oblastí spolupráce. Hodnotí výsledky pomoci prostredníctvom čo najširšieho využívania konkrétnych a merateľných ukazovateľov jej úlohy pri plnení cieľov tohto nariadenia. Osobitná pozornosť sa venuje sociálnym sektorom a pokroku v dosahovaní RCM.

Článok 35

Výbor

1. Komisii pomáha výbor.

2. Ak sa odkazuje na tento odsek, uplatňujú sa články 4 a 7 rozhodnutia 1999/468/ES so zreteľom na ustanovenia článku 8 uvedeného rozhodnutia. Lehota ustanovená v článku 4 ods. 3 rozhodnutia je 30 dní.

3. Ak sa odkazuje na tento odsek, uplatňujú sa články 3 a 7 rozhodnutia 1999/468/ES so zreteľom na ustanovenia článku 8 uvedeného rozhodnutia.

4. Výbor prijme svoj rokovací poriadok.

5. Pozorovateľ z EIB sa zúčastňuje rokovaní výboru o otázkach, ktoré sa týkajú banky.

Článok 36

Účasť tretej krajiny, ktorá nie je oprávnená podľa tohto nariadenia

Bez toho, aby bol dotknutý článok 3 ods. 5, v záujme zabezpečenia ucelenosti a účinnosti pomoci Spoločenstva môže Komisia pri prijímaní akčných programov uvedených v článku 22 alebo pri prijímaní osobitných opatrení uvedených v článku 23 rozhodnúť, že krajiny, územia a regióny oprávnené na pomoc Spoločenstva podľa nariadenia (ES) č. 1085/2006 alebo nariadenia (ES) č. 1638/2006 a v rámci ERF sú oprávnené na opatrenia podľa tohto nariadenia, ak má geografický alebo tematický projekt alebo program, ktorý sa má vykonať, celosvetovú, regionálnu alebo cezhraničnú povahu. Tento spôsob financovania sa môže ustanoviť v strategických plánoch a viacročných orientačných programoch uvedených v článkoch 19 a 20. Ustanovenia o oprávnenosti uvedené v článku 10 a ustanovenia o účasti na postupoch verejného obstarávania a na postupoch uzatvárania zmlúv o udelení grantu a o pravidlách pôvodu uvedené v článku 31 sa prispôbia tak, aby sa na nich mohli zúčastniť dotknuté krajiny, územia a regióny.

▼B*Článok 37***Pozastavenie pomoci**

Bez toho, aby boli dotknuté ustanovenia o pozastavení pomoci v dohodách o partnerstve a spolupráci s partnerskými krajinami a regiónmi, ak partnerská krajina nedodrží zásady uvedené v článku 3 ods. 1 a ak konzultácie s partnerskou krajinou nevedú k riešeniu prijateľnému pre obe strany alebo ak sa konzultácie odmietnu, alebo v prípade osobitnej núdze môže Rada, uznášajúc sa kvalifikovanou väčšinou, na návrh Komisie prijať vhodné opatrenia vo vzťahu k akejkoľvek pomoci poskytnutej partnerskej krajine podľa tohto nariadenia. Tieto opatrenia môžu zahŕňať čiastočné alebo úplné pozastavenie pomoci.

*Článok 38***Finančné ustanovenia****▼M3**

1. Finančná referenčná suma na vykonávanie tohto nariadenia v období rokov 2007 – 2013 je 17 087 miliónov EUR.

2. Orientačné výšky súm určených na jednotlivé programy uvedené v článkoch 5 až 10, 11 až 16 a 17 až 17a sú ustanovené v prílohe IV. Tieto sumy sú stanovené na obdobie rokov 2007 – 2013.

▼B

3. Ročné rozpočtové prostriedky povoľuje rozpočtový orgán v rámci obmedzení vo viacročnom finančnom rámci.

4. Orientačná suma 465 miliónov EUR bola zahrnutá do celkovej sumy pre tematické programy na financovanie činností v prospech krajín ENPI.

*Článok 39***Zrušenie**

1. Týmto sa zrušujú tieto nariadenia:

- a) nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 2110/2005 zo 14. decembra 2005 o prístupe k vonkajšej pomoci Spoločenstva ⁽¹⁾;
- b) nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 806/2004 z 21. apríla 2004 o podpore rovnosti pohlaví v rozvojovej spolupráci ⁽²⁾;
- c) nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 491/2004 z 10. marca 2004, ktorým sa ustanovuje program finančnej a technickej pomoci tretím krajinám v oblasti migrácie a azylu (AENEAS) ⁽³⁾;
- d) nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 1568/2003 z 15. júla 2003 o pomoci na boj proti chorobám, ktoré súvisia s chudobou (HIV/AIDS, tuberkulóza a malária) v rozvojových krajinách ⁽⁴⁾;

⁽¹⁾ Ú. v. EÚ L 344, 27.12.2005, s. 1.

⁽²⁾ Ú. v. EÚ L 143, 30.4.2004, s. 40.

⁽³⁾ Ú. v. EÚ L 80, 18.3.2004, s. 1.

⁽⁴⁾ Ú. v. EÚ L 224, 6.9.2003, s. 7. Nariadenie zmenené a doplnené nariadením (ES) č. 2110/2005.

▼B

- e) nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 1567/2003 z 15. júla 2003 o pomoci pre politiky a aktivity týkajúce sa reprodukčného a sexuálneho zdravia a práv v rozvojových krajinách ⁽¹⁾;
- f) nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 2130/2001 z 29. októbra 2001 o operáciách na pomoc ľuďom bez domova v rozvojových krajinách Ázie a Latinskej Ameriky ⁽²⁾;
- g) nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 2494/2000 zo 7. novembra 2000 o opatreniach na podporu ochrany a trvalo udržateľného hospodárenia s tropickými pralesmi a ostatnými lesmi v rozvojových krajinách ⁽³⁾;
- h) nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 2493/2000 zo 7. novembra 2000 o opatreniach na podporu plného začlenenia rozmeru životného prostredia do rozvojového procesu rozvojových krajín ⁽⁴⁾;
- i) nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 1726/2000 z 29. júna 2000 o rozvojovej spolupráci s Južnou Afrikou ⁽⁵⁾;
- j) nariadenie Rady (ES) č. 1659/98 zo 17. júla 1998 o decentralizovanej spolupráci ⁽⁶⁾;
- k) nariadenie Rady (ES) č. 1658/98 zo 17. júla 1998 o spolufinancovaní projektov s európskymi mimovládnyimi rozvojovými organizáciami (MVRO) v oblastiach záujmu rozvojových krajín ⁽⁷⁾;
- l) nariadenie Rady (ES) č. 1292/96 z 27. júna 1996 o politike potravinovej pomoci a riadení potravinovej pomoci a špeciálnych operáciách na podporu potravinovej bezpečnosti ⁽⁸⁾;
- m) nariadenie Rady (EHS) č. 443/92 z 25. februára 1992 o finančnej a technickej pomoci ázijským a latinskoamerickým rozvojovým krajinám a o hospodárskej spolupráci s nimi ⁽⁹⁾ (ALA).

2. Zrušené nariadenia sa naďalej vzťahujú na právne akty a záväzky z rozpočtových rokov pred rokom 2007. Každý odkaz na zrušené nariadenie sa považuje za odkaz na toto nariadenie.

⁽¹⁾ Ú. v. EÚ L 224, 6.9.2003, s. 1. Nariadenie zmenené a doplnené nariadením (ES) č. 2110/2005.

⁽²⁾ Ú. v. ES L 287, 31.10.2001, s. 3. Nariadenie naposledy zmenené a doplnené nariadením (ES) č. 2110/2005.

⁽³⁾ Ú. v. ES L 288, 15.11.2000, s. 6. Nariadenie zmenené a doplnené nariadením (ES) č. 2110/2005.

⁽⁴⁾ Ú. v. ES L 288, 15.11.2000, s. 1. Nariadenie zmenené a doplnené nariadením (ES) č. 2110/2005.

⁽⁵⁾ Ú. v. ES L 198, 4.8.2000, s. 1. Nariadenie naposledy zmenené a doplnené nariadením (ES) č. 2110/2005.

⁽⁶⁾ Ú. v. ES L 213, 30.7.1998, s. 6. Nariadenie naposledy zmenené a doplnené nariadením Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 625/2004 (Ú. v. EÚ L 99, 3.4.2004, s. 1).

⁽⁷⁾ Ú. v. ES L 213, 30.7.1998, s. 1. Nariadenie naposledy zmenené a doplnené nariadením (ES) č. 2110/2005.

⁽⁸⁾ Ú. v. ES L 166, 5.7.1996, s. 1. Nariadenie zmenené a doplnené nariadením Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 1726/2001 (Ú. v. ES L 234, 1.9.2001, s. 10).

⁽⁹⁾ Ú. v. ES L 52, 27.2.1992, p.1. Nariadenie naposledy zmenené a doplnené nariadením (ES) č. 2112/2005 (Ú. v. EÚ L 344, 27.12.2005, s. 23).

▼B*Článok 40***Revízia**

Komisia predloží Európskemu parlamentu a Rade do 31. decembra 2010 správu hodnotiacu vykonávanie tohto nariadenia počas prvých troch rokov, v prípade potreby aj s legislatívnym návrhom na potrebné zmeny, a to spoločne s orientačným rozdelením finančných prostriedkov uvedeným v prílohe IV.

*Článok 41***Nadobudnutie účinnosti**

Toto nariadenie nadobúda účinnosť dňom po jeho uverejnení v *Úradnom vestníku Európskej únie*.

Uplatňuje sa od 1. januára 2007 do 31. decembra 2013.

Toto nariadenie je záväzné v celom rozsahu a priamo uplatniteľné vo všetkých členských štátoch.

▼ **M1***PRÍLOHA I***Krajiny oprávnené podľa článku 1 ods. 1***Latinská Amerika*

1. Argentína
2. Bolívia
3. Brazília
4. Čile
5. Kolumbia
6. Kostarika
7. Kuba
8. Ekvádor
9. Salvádor
10. Guatemala
11. Honduras
12. Mexiko
13. Nikaragua
14. Panama
15. Paraguaj
16. Peru
17. Uruguaj
18. Venezuela

Ázia

19. Afganistan
20. Bangladéš
21. Bhután
22. Kambodža
23. Čína
24. India
25. Indonézia
26. Kórejská ľudovodemokratická republika
27. Laos
28. Malajzia
29. Maldivy
30. Mongolsko
31. Mjanmarsko
32. Nepál
33. Pakistan
34. Filipíny
35. Srí Lanka
36. Thajsko
37. Vietnam

▼ M1*Stredná Ázia*

- 38. Kazachstan
- 39. Kirgizská republika
- 40. Tadžikistan
- 41. Turkménsko
- 42. Uzbekistan

Blízky a Stredný východ

- 43. Irán
- 44. Irak
- 45. Omán
- 46. Jemen

Južná Afrika

- 47. Južná Afrika

▼ **M1**

PRÍLOHA II

Zoznam OECD/DAC príjemcov oficiálnej rozvojovej pomoci*platný od roku 2008 pre správy za roky 2008, 2009 a 2010*

Najmenej rozvinuté krajiny	Iné krajiny s nízkymi príjmami (HND na obyvateľa < 935 USD v roku 2007)	Krajiny a územia s nižšími strednými príjmami (HND na obyvateľa 936 — 3 705 USD v roku 2007)	Krajiny a územia s vyššími strednými príjmami (HND na obyvateľa 3 706 — 11 455 USD v roku 2007)
Afganistan	Pobrežie Slonoviny	Albánsko	(*) Anguilla
Angola	Ghana	Alžírsko	Antigua a Barbuda ⁽¹⁾
Bangladéš	Keňa	Arménsko	Argentína
Benin	Kórejská ľudovodemokratická republika	Azerbajdžan	Barbados ⁽²⁾
Bhután	Kirgizská republika	Bolívia	Bielorusko
Burkina Faso	Nigéria	Bosna a Hercegovina	Belize
Burundi	Pakistan	Kamerun	Botswana
Kambodža	Papua-Nová Guinea	Kapverdy	Brazília
Stredoafrická republika	Tadžikistan	Čína	Čile
Čad	Uzbekistan	Kolumbia	Cookove ostrovy
Komory	Vietnam	Konžská demokratická republika	Kostarika
Konžská demokratická republika	Zimbabwe	Dominikánska republika	Chorvátsko
Džibutsko		Ekvádor	Kuba
Rovníková Guinea		Egypt	Dominika
Eritrea		Salvador	Fidži
Etiópia		Gruzínsko	Gabon
Gambia		Guatemala	Grenada
Guinea		Guyana	Jamajka
Guinea-Bissau		Honduras	Kazachstan
Haiti		India	Libanon
Kiribati		Indonézia	Líbya
Laos		Irán	Malajzia
Lesotho		Irak	Maurícius
Libéria		Jordánsko	(*) Mayotte
Madagaskar		Kosovo ⁽³⁾	Mexiko
Malawi		Marshallove ostrovy	Čierna Hora

▼ M1

Najmenej rozvinuté krajiny	Iné krajiny s nízkymi príjmami (HND na obyvateľa < 935 USD v roku 2007)	Krajiny a územia s nižšími strednými príjmami (HND na obyvateľa 936 — 3 705 USD v roku 2007)	Krajiny a územia s vyššími strednými príjmami (HND na obyvateľa 3 706 — 11 455 USD v roku 2007)
Maldivy		Mikronézske federatívne štáty	(*) Montserrat
Mali		Moldavská republika	Nauru
Mauritánia		Mongolsko	Omán ⁽¹⁾
Mozambik		Maroko	Palau
Mjanmarsko		Namíbia	Panama
Nepál		Nikaragua	Srbsko
Niger		Niue	Seychely
Rwanda		Palestínske okupované územia	Južná Afrika
Samoa		Paraguaj	(*) Svätá Helena
Svätý Tomáš a Princov ostrov		Peru	Svätý Krištof a Nevis
Senegal		Filipíny	Svätá Lucia
Sierra Leone		Srí Lanka	Svätý Vincent a Grenadiny
Šalamúnove ostrovy		Svazijsko	Surinam
Somálsko		Sýria	Trinidad a Tobago ⁽²⁾
Sudán		Thajsko	Turecko
Tanzánia		Bývalá juhoslovanská republika Macedónsko	Uruguaj
Timor-Leste		(*) Tokelau	Venezuela
Togo		Tonga	
Tuvalu		Tunisko	
Uganda		Turkménsko	
Vanuatu		Ukrajina	
Jemen		(*) Wallis a Futuna	
Zambia			

(*) Územie.

⁽¹⁾ Antigua a Barbuda, ako aj Omán prekročili limit krajín s vysokými príjmami v roku 2007. V súlade s pravidlami DAC pre revíziu tohto zoznamu sa obidve vyradia zo zoznamu v roku 2011, ak ostanú krajinami s vysokými príjmami do roku 2010.⁽²⁾ Barbados, ako aj Trinidad a Tobago prekročili limit krajín s vysokými príjmami v rokoch 2006 a 2007. V súlade s pravidlami DAC pre revíziu tohto zoznamu sa obidve vyradia zo zoznamu v roku 2011, ak ostanú krajinami s vysokými príjmami do roku 2010.⁽³⁾ Podľa rezolúcie Bezpečnostnej rady OSN č. 1244/1999.

PRÍLOHA III

KRAJINY AKT, KTORÉ SÚ KRAJINAMI PROTOKOLU O CUKRE

1. Barbados
2. Belize
3. Guyana
4. Jamajka
5. Svätý Krištof a Nevis
6. Trinidad a Tobago
7. Fidži
8. Konžská republika
9. Pobrežie Slonoviny
10. Keňa
11. Madagaskar
12. Malawi
13. Maurícius
14. Mozambik
15. Svazijsko
16. Tanzánia
17. Zambia
18. Zimbabwe

▼ **M3**

PRÍLOHA IIIa

KRAJINY AKT, KTORÉ SÚ HLAVNÝMI DODÁVATEĽMI BANÁNOV

1. Belize
2. Kamerun
3. Pobrežie Slonoviny
4. Dominika
5. Dominikánska republika
6. Ghana
7. Jamajka
8. Svätá Lucia
9. Svätý Vincent a Grenadíny
10. Surinam

▼ **M3***PRÍLOHA IV***ORIENTAČNÉ ROZDELENIE FINANČNÝCH PROSTRIEDKOV NA OBDOBIE ROKOV
2007 – 2013***(v miliónoch EUR)*

Spolu	17 087
Geografické programy:	10 057
Latinská Amerika	2 690
Ázia	5 187
Stredná Ázia	719
Stredný východ	481
Južná Afrika	980
Tematické programy:	5 596
Investovanie do ľudí	1 060
Životné prostredie a trvalo udržateľné hospodárenie s prírodnými zdrojmi	804
Neštátne subjekty a miestne orgány v rozvoji	1 639
Potravinová bezpečnosť	1 709
Migrácia a azyl	384
Krajiny AKT, ktoré sú krajinami protokolu o cukre	1 244
Krajiny AKT, ktoré sú hlavnými dodávateľmi banánov	190

PRÍLOHA V

NEROZVOJOVÉ KRAJINY A ÚZEMIA

1. Austrália
2. Bahrajn
3. Brunej
4. Kanada
5. Čínsky Tchaj-pej
6. Hongkong
7. Japonsko
8. Kórea
9. Macao
10. Nový Zéland
11. Kuvajt
12. Katar
13. Singapur
14. Spojené arabské emiráty
15. Spojené štáty americké